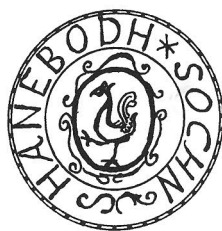

Hanebo = Jul

2001

Utgiven av Hanebo Hembygdsförening

Hanebo Jul

Årgång 53

HANEBO HEMBYGDSFÖRENING

Ordförande: Ivar Svedén, Västansjö 5155, 823 91 Kilafors

Kassör: Sonja Larsson, Bofara 5259, 823 91 Kilafors

Sekreterare: Stefan Nordgaard, Hårga 4375, 823 91 Kilafors

Övriga ledamöter i styrelsen:

Urban Bengtsson, Böle 6172, 821 91 Bollnäs

Margareta Nilsson, 5200 Lotgården, 823 19 Kilafors

Karin Persson, Hårga 4381, 823 91 Kilafors

Rickard Persson, Böle 6190, 821 91 Bollnäs

Redaktion Hanebo Jul:

Erland Ericsson, Frivyvägen 7, 823 30 Kilafors

Sonja Larsson, Bofara 5259, 823 91 Kilafors

Harriet Sjöberg Källström, Hanebo Kyrkväg 24, 823 30 Kilafors

Lars B Wikström, Röstbo 8010, 823 91 Kilafors

Medlemsavgift: 40 kr/år

Postgiro: 28 19 91-0

Omslagsbilden:

Harriet Sjöberg Källström och Lars Engman i hanebodräkter vid församlingshemmets entré.

Foto: Ingvar Olsson

Hanebo = Jul

2001

O kom, låt oss tillbedja

*Jungfrun skall bli havande och föda en son, och man skall ge honom namnet Immanuel
(det betyder gud med oss)*

I Eisleben i östra Tyskland finns Petrus och Pauluskyrkan där kyrkoreformatorn Martin Luther döptes år 1483 en månad gammal. Eisleben har i århundraden fått sitt levebröd från gruvnäringen ända fram till Tysklands återförening 1990, då internationell konkurrens gjorde fortsatt drift omöjlig.

I kyrkan finns ett altarskåp från 1500-talet som visar Josef och Maria och det nyfödda Jesusbarnet i Betlehem. Och självklart är herdarna på plats. Tittar man närmare upptäcker man dock något ovanligt: en av herdarna är avbildad som gruvarbetare. Det gamla altarskåpet förkunnar på så sätt hur det nyfödda Jesusbarnet är viktigt för den vanliga människan i Eisleben. Och mer än så, den förkunnar hur arbetaren följer herdarna genom att komma till Jesus i krubban. Gud kommer till oss i Jesus. Låt oss då alla göra som herdarna och söka oss till honom. O kom, låt oss tillbedja.

Makt innebär för oss oftast yttre makt i form av befogenheter och möjligheter att påverka, behärska och besluta över andra. Den tydligaste formen av sådan makt är våldets och vapnets makt. Den makten associerar man inte till ett barn. Julen förkunnar den radikalt annorlunda makten. Gud kom till oss i Jesus Kristus. Barnet i krubban har en makt som består när denna värld förgår. Mannen på korset förkunnar också denna makt. Det är fråga om en makt över livets ursprung, mening och mål. Det är en makt från Gud, skaparen, frälsaren och livgivaren. O kom, låt oss tillbedja.

Vi är skapade till att leva i kärlek och harmoni med Gud, medmänniskor och hela skapelsen, ja, i harmoni med oss själva. Därför längtar vi efter och söker det som är helt och evigt. Oberoende av var vi befinner oss på trons väg eller kanske inte ens anser oss tro på Gud söker vi detta. Vi är alla skapade till Guds medarbetare med stora resurser i form av förnuft, samvete och förmåga att tillverka och vidareutveckla det som behövs för livet på denna jord. Vi kan älska och vårda relationer. Julen förkunnar att Gud är med oss. Gud kommer till oss för att möta vår innersta längtan och för att vi skall bli det som vi är tänkta att bli, människor som lever efter Guds vilja. Julen berättar också att detta sker för att vi inte kan rädda oss själva. Vi är fångade i brustenhet, i en fångenskap under ondskan. Det yttrar sig i att vi inte gör det goda som vi vill men väl det onda som vi inte vill. Vi klarar alltså inte av egen kraft att leva så som Gud vill, hur ”andliga” vi än är. Gud kommer till oss och ger oss en ny livsmöjlighet i Gud. Vi är inte längre hänvisade till oss själva och vad vi förmår. Gud är hos oss och handlar med oss. Gud är med oss i vår vardag och vår framtid. Låt oss i juletid ta emot Guds gåvor – som är gratis, av nåd – och dela med oss till varandra. Kärlek av evighet är innehållet i Guds gåvor. O kom, låt oss tillbedja vår Herre Krist.

Ragnar Persenius
Biskop

Konfirmander 2001

Hanebo/Segersta 2001. Foto: Bildmakarna.

Konfirmandjubiléer 2001

Segersta 1931. Fr vänster: Britta Jonsson, Evan Lager, Karin Viklund. Foto: Bildboxen.

Segersta 1941. Övre raden fr vänster: Carin Jonsson, Börje Hedlund, Uno Jonsson, Jonas Persson, Signe Johansson. Nedre raden: Britta Jonsson, Evan Lager, Märta Brodén. Foto: Bildboxen.

Segrsta 1951. Från vänster: Sven Jonsson, Erik Larsson, Roy Nilsson, Bengt Edling, Gunhild Forsberg, Astrid Eriksson, Ingrid Nyström, Karin Olsson, Nanny Svedjevik, Evan Lager, Anna Fredholm. Foto: Bildboxen.

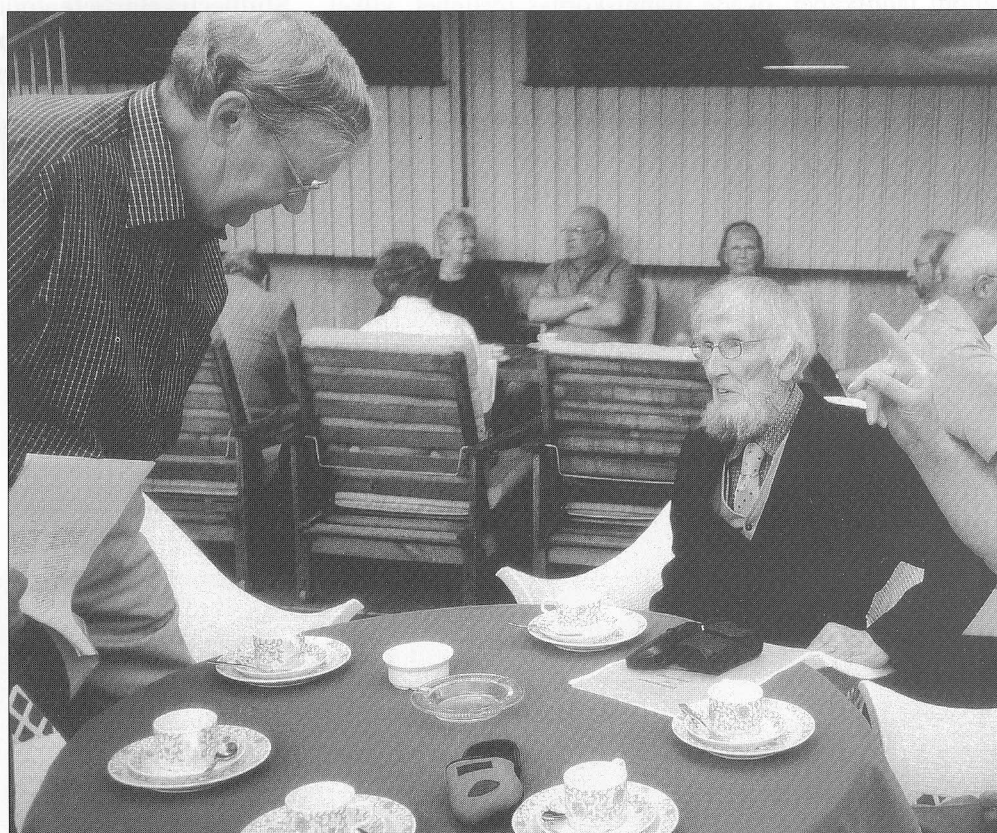
Segeberga 1961. Från vänster: Sigbjörn Öster, Inger Sundqvist, Bernt Gahn, Evan Lager. Foto: Bildboxen.

*Hanebo 1961. Övre raden fr vänster: Lennart Skoglund, Anders Mickelsson, Lennart Birgrsson, Bertil Tross, Greger Fohlin, Jonny Zetterqvist.
Nedre raden fr vänster: Harriet Andersson (Arvidsson), Inga Virén, Lisbeth Norling, Ann-Britt Andersson., Inga-Lill Persson (Jonsson), Gunnel Mickelsson (Eriksson), Ingemar Eriksson. Foto: Bildboxen.*

Segersta 1976. Från vänster: Anders Brodén, Annelie Jakobsson, Anna-Karin Jonsson, Per-Olof Svedberg, Evan Lager.
Foto: Bildboxen.

Västerbergsbarnen

Föreningen Västerbergsbarnen firade under året 15-årsjubileum och läraren Ivar Bengtsson passade på att fylla 95. Den årliga träffen hölls på Kilafors Herrgård.

Foto: Sonja Gneiting

Hanebodräkten

Går ni i giftastankar? Funderar ni rentav på att viga er i hembygdsdräkt? Varför inte då vända er till Hanebo Hembygdsförening, som har en mansdräkt för utlåning.

Initiativtagare

Anna-Lisa Olsson från Hårga samlade i januari i år en skara intresserade människor till en träff i Hanebo församlingshem. Hon ville påminna om det värdefulla arbetet, som en grupp kvinnor i socknen gjorde i början av 1960-talet. Anna-Lisa var själv en av dem, men som hon sa, saker och ting faller lätt i glömska. Därför kommer här en tillbakablick.

Historia

Kläderna bland allmogen hade i forna dagar lokal prägel, men har under århundradenas lopp förändrats. Vår växande kontakt med yttrevärlden har gjort att klädedräkten undan för undan påverkats av mode och nya impulser.

Hälsingarna hade redan under 1400-talet, i motsats till landets övriga invånare, frihet att inrikes segla och till sina bygder införa "ätande och slitande varor såsom råg, korn, salt, lärft, vadmal, skor och kopeker (ryska mynt!)"

Under 1700-talet grundades Kilafors Bruk, vilket betydde en omfattande järn- och stålhandel, även med andra länder.

När järnvägen under senare delen av 1800-talet drogs genom landskapet, ökade människornas rörlighet, vilket också befrämjade handeln.

I slutet av 1700-talet började kringvandrande västgötar,

knallar, dyka upp i bygderna och erbjuda sina varor. Siden-, satin- och kamlottyger inköptes. Det senare ett fint köpetyg av ullgarn, ursprungligen av kamelhår, importerat från England och Frankrike.

Den ökande användningen av sidentyger bland allmogen runt om i landet ogillades av myndigheterna. Via brev uppmanades sockenstämmorna inkomma med förslag om vad man skulle göra åt detta. Det resulterade år 1817 i en kunglig förordning om "inskränkning i begagnandet av utländska yppighets- och överflödsvaror".

Dräktforskning

I början av 1900-talet ägnade sig systrarna Sundberg och Norlander åt forskning och kopiering av gamla dräkter, men lyckades inte väcka något större intresse för detta.

År 1950 tog prostparet Pontén på eget initiativ fram en sockendräkt för kvinnor. Den är av 1700-talsmodell. Kjolen är färggrant bredrandig och livstycket (västen) av mönstrat köpetyg.

Originaldräkten hade burits av prostens Phragmenius' dotter, Christina Maria. Hon var gift med sockenskomakaren Per Persson Segerberg i Hullsta och dog 1768.

Ingen enhetlig mansdräkt fanns i Hanebo, varför prostrfrun, Hedvig Pontén, 1960 föreslog bildandet av en studiecirkel. Den skulle arbeta med att ta fram förslag på hur mansdräkten borde se ut.

Studiecirkelarbete

Ett stort inventerings- och insamlingsarbete påbörjades. Kvinnor från olika byar träffades regelbundet och disku-

*Den 16 aug 1964.
Alice Forsberg, Norrbyn, Marta Eriksson, Bofara, Elsa Larsson och Agnes Larsson, båda från Lilltjära, överlämnar mansdräkten och forskningsmaterialet till hembygdsföreningens ordförande, prosten Ernst Pontén.*

terade skinnbyxor, västrandningar, skjortor, ytterplagg, huvudbonader samt skor och strumpor.

Samtidigt som sökandet efter mansplagg pågick, började man även samla material till en kvinnodräkt, eftersom flera äldre kvinnor ställde sig skeptiska till 1700-talsdräkten. De dräkter de mindes, hade den smalandiga livkjolen, som bars på 1800-talet.

Man letade på vindar och i klädstugor, man till och med rev upp gamla trasmattor i sökandet efter mönster. Skjortor, linnen, förkläden, halsdukar och väskor, ja allt som hörde till kvinnornas klädsel, togs tillvara och diskuterades.

Den smala randen verkade vara typisk för byarna i Hanebo. Både männens västar och kvinnornas kjolar har förekommit i en mängd olika randningar.

Ogifta och gifta klädde sig olika. Färgskiftningarna styrdes av årstiderna och kyrkoårets högtider.

Många av de gamla randningarna vävdes upp. Både originaltyger och vävprover finns katalogiserade i tre tjocka pärmar. En uppsättning diabilder finns också.

Hemslöjdskonsulent Märta Brodén deltog vid upprepade tillfällen i cirkelarbetet med information och goda råd.

Kvinnorna gjorde även en studieresa till Nordiska museet i Stockholm, där de mottogs och visades runt av docent Anna-Maja Nylén.

Utställning

Cirkeldeltagarna ordnade 1961 en utställning i Lilltjära där allt insamlat material visades.

Anna-Maja Nylén från Nordiska museet deltog med föredrag. Det spelades in på band och finns bevarat.

När studiecirkelarbetet upphörde fortsatte Alice Forsberg från Norrbyn att hålla kurser i dräktsömnad och sy dräkter på beställning. Hon fortsatte också att forska

och gjorde många värdefulla uppteckningar. Inte bara Hanebo utan även andra socknar fick ta del av hennes stora kunnande.

Efter Alices bortgång 1971 har Barbro Andersson, Hallen, fortsatt hennes kulturgärning.

Hanebo Hembygdsförening

Föreningen vill än en gång rikta ett varmt tack till de kvinnor som med sitt intresse och sin kunskap medverkade till att Hanebo fick sin nuvarande sockendräkt.

En mansdräkt finns, som sagt, att låna. Den består av ljusgula byxor i skinn, en mörkblå jacka och en randig, fodrad väst. Under den bär man en naturvit linneskjorta och sidenkravatt. Ljusa ullstrumpor och svarta skor med metallspännen hör till och på huvudet har man en mörkbrun kaskett i skinn.

Mansdräkten förvaras i kyrkans arkiv tillsammans med forskningsmaterialet.

Kvinnodräkten, i båda varianterna, ägs av många, och till den äldre dräkten, den från 1700-talet, har på senare år en enfärgad, svart kjol börjat användas istället för den bredrandiga.

Litteratur:

Studiecirkelprotokoll 1960-1962

Studiesammandrag 1967

Folkdräkter av Anna-Maja Nylén

Två hälsingesocknar av Nils Humble

Sonja Lasrsson

Systrarna Stina och Anna Norlander, Kyrkbyn och systrarna Agnes och Valborg Sundberg, Sibö, i sina dräkter. Foto från 1908.

Vägunderhåll i gamla tider

Protokoll och delningsinstrument öfver Sommar-Landsvägerne uti Hanebo socken, Gefleborgs Hövdingedöme och Helsingelands Södra Del upprättat år 1771 af undertecknad.

År 1771 den 10 juni infant sig till ödmjukaste följe af GeneralMajoren Landshöfdingen och Riddaren af Kungl. Svärdsorden, Högvälborne Herr Baron Carl Sparre odres af den 8 maii innevarande år, undertecknad vice Landtmätare att företaga mät och delning af Hanebo allmänna SommarLandsvägar.

Så långt det gamla högtidiga språkbruket och den gamla stavningen.

Den 11 därpå följande, sedan uti allmän sockenstuga dagen förut blivit överlagt vilka vägar komma under delning, nämligen den 1:a från Hanebo Prästbord mot Segersta till Solbergstäkten, den 2:a från Prästbordet mot Bollnäs till Segersta sockenrå vid Mistjärns bron och den 3:e från Prästbordet mot Skog till sockenskillnaden uti Stegberget. Samlade vid Solbergstäkten sockenfullmäktige: Olof Olofsson i Gusbo, Erik Olofsson i Kilarne, Olof Ersson i Hallen, Lars Nilsson i Löten, Erik Persson i Bofara, Anders Jansson i Västansjö, Per Mårtensson i Sörfly och Nils Bengtsson i Innantjärna. I stället för nämndemän som borde bevista förrättningen anhöll socken-

männen att Kronolänsman Välaktad Abraham Igberg måtte anmodas att biträda Lantmätaren som samtyckte därtill eftersom Igberg bäst kände till vägnas beskaffenhet.

Innan mätningen började, enades fullmäktige om att vägarna skulle delas upp i 5 klasser och i första klassen de bästa vägarna eller de som är minst svåra att hålla i skick. Andra klass de vägar som är svårare att sköta och som skall svara mot 3/2, 3:e klass 2/1, 4:e 5/2 och femte klass de sämsta och svåraste 3/1 så att en aln av dessa vägar svarar mot 3 alnar av bästa väg. I denna uppdelning ingick inte Sandersberget, där vägen är så svår att den inte kan jämföras med någon annan varför den skall beräknas så ett en aln svarar mot fem alnar av bästa väg.

Alla små broar eller de så kallade trummor följa vid delningen vägen åt, och beräknas en sådan, som mestadels är en aln lång lika med 4 alnar god väg, och de som är längre, som dock finns på få ställen, räknas som 6 alnar god väg.

Den 16 juni upplästes på allmän sockenstuga föregående beslut vilket godkändes av samtliga sockenmän. Vid samma tillfälle överlades och beslöts att var och en hemmans åbo i ett skifte måtte tilldelas all den väg som på dess skatt kan belöpa och sedan man noga gjort sig

Denna bro finns på skogen mellan nuvarande väg mot Holmsveden och järnvägen vid Fälts efter den gamla vägen mellan Röstbo och Håkanbo.

Foto: Erland Eriksson.

underrättad om byarnas belägenhet kunde man se till att alla kunde nå sina med möjligaste bekvämlighet blev beslutet följande.

Vid Solberga källa börjar Innantjärä, därnäst Norrfly och sedan Sörfly så många som kunna få väg. Övriga från Sörfly fick del av väg mot Bollnäs sedan Kvarnböle fått sitt skifte längst till väster. På vägen från Prästbordet mot Skog socken börjar Sörfly som inte fått väg följt av Kyrkbyn nr 1-7, sedan Raman, Gopan, Stugubacken, Tönsen, Knisselbo, Västansjö, Lotan, Västerberg, Bofara, Löten. De övriga från Kyrkbyn (8-13), Hallen Ham-maren, Ladänge, Kilarne, Sibö, Svedja, Lilltjärä, Gusbo, Vallänge och sist Håkanbo.

I protokollet följer här lite om hur fänriksbostället i Sibö, Prästbordet och Kilafors Bruk hade vissa invändningar mot delningen, bl a ville fänriksbostället inte ha någon bro på sitt vägsifte och Kilafors Bruk önskade alla sina hemmans skiften i en följd. Man enades dock och en detaljerad uppdelning hur mycket väg var och en till-delats kunde bestämmas.

Den 21 juli på allmän sockenstuga upplästes protokollet och delningslängden vilka godkändes. Protokollet underskrevs av Olof Näsman och Krono-länsman Abraham Ingberg.

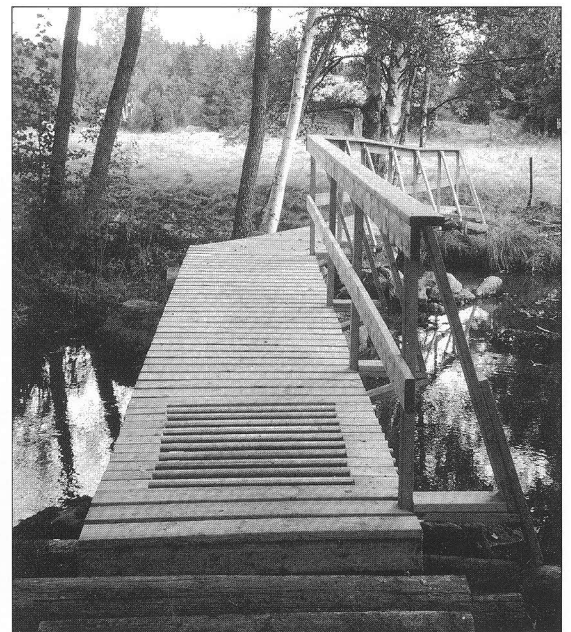
Samt för sockenmännen:

Olof Jonsson i Bofara, Olof Olofsson i Gusbo, Nils Andersson i Sörfly, Per Bengtsson i Innantjärä och Anders Jansson i Västansjö.

År 1772 den 4 april, uppå Lagtima Wärtinget med Hanebo Tingslag i Gjöfverstad Gästgifvargård. Blevo detta Delningsinstrument så väl som DelningsProtokollet öfver wintervägarne i Hanebo socken ingifne, upläste samt af vederbörande vidkände På sätt som Härads Rättens minnes Bok innehåller och afsades.

Då alla hemmans ägare i Hanebo socken, igenom deras laga ombud så väl som vederbörande Krono och Regements Fullmäktige för Fänriks Boställe i Sibö, med den föreslagne Delningen af winter och sommarvägarne i berörde socken, sig nöjde förklarade, finner Härads Rätten ej något hinder i vägen ligga med mindre bemälda sockenmän, måge til erhållande af stadsfästelse å samma Delningar, hos Högvälborna Herr General Majoren och riddaren friherre Carl Sparre sig i ödmjukhet anmäla år och dag som förskrifvet står.

På Härads Rättens vägnar
Joh. Olof Omnberg

Historisk "naturstig" i Kvarnböle

1996 berättade Aarne Lund i Hanebo Jul om Kvarnböle Forskargrupp och om det arbete den sysslade med. Nu 2001 har gruppen på sensommaren

satt upp skyltar, närmare bestämt 23 st, utefter en stig på ca 1400 meter. En del skyltar står dock lite vid sidan om den egentliga stigen och skall man besöka varje plats som försetts med skylt med beskrivning av platsen

blir det en vandring på ungefär 5 km. Skyltarna berättar om ödetorp, myrtag, fornminnen, lämningar efter industrier och affärer. Man har också återuppfört en bro efter en gammal väg.

Oväntat släktmöte i Afrika

I slutet av 1978 blev det bestämt att jag skulle bli chef för Sandviks företag i Zambia. Företaget hade både tillverkning och försäljning i staden Ndola som bl a är känd som den plats där Dag Hammarskjöld omkom vid en flygolycka den 17 september 1961. Förutom mitt arbete skulle Anna-Britta bli lärare för svenska barn i Ndola. För att få direkt information om våra kommande arbetsförhållanden beslöts att vi skulle göra ett kortare besök i Zambia i januari 1979.

Till julen 1978 fick vi ett överraskande brev från Portland i USA. Det kom från en dam som är kusinbarn till Anna-Britta. Vi hade aldrig haft kontakt med henne tidigare. Hon avslutade brevet med följande spännande information: "Min farbror Ted Fransk i Yakima har en son David som är jesuitbroder i Zambia"! Brevskriverskan hade ingen vetskap om att vi var i begrepp att flytta – just till Zambia!

När vi den 25 januari 1979 var på vårt första besök i huvudstaden Lusaka beslöt vi forsa efter David Fransk. Chauffören körde oss till katolska kyrkans centrum i staden. Där träffade vi en vit man på gårdsplanen. På min fråga om han kände till jesuitbrodern David Fransk från Amerika svarade han: "Ja Dave var här och hälsade på oss i söndags"! Vi fick vidare besked att Dave bodde på jesuiternas center i Kabve, en stad som ligger mellan Lusaka och Ndola.

Vi fortsatte resan till denna stad och letade rätt på jesuiternas byggnad. Det var lunchdags när vi kom fram. När vi kom in i huset satt några män vid matbordet. på vår

fråga om Dave Fransk fick vi veta att han var lärare i motorteknik på en teknisk skola i närheten. Han skulle snart komma för lunch. Kanske för att vi förklarar Anna-Brittas släktskap med Dave så blev vi med stor hjärtlighet inbjudna att delta i deras lunch. Vi bänkade oss vid bordet, efter en liten stund kom Dave in och Anna-Britta frågade honom: "Känner du min kusin Teodor Oskar Fransk som bor i Yakima?" Hans ansikte uttryckte både förvåning och förvirring medan hans hjärna klarade ut sammanhanget och släktskapen. Vi berättade om det överraskande jultbrevet från hans kusin i Portland genom vilket vi fått veta att Dave var i Zambia. Vi fick en trevlig pratstund vid lunchbordet. Snart skulle han emellertid iväg för att leda en ny lektion. (Jesuiternas huvuduppgift är mission och undervisning). Vi bjöd förstås in honom att komma till Ndola och hälsa på oss när vi senare under året flyttat till Sandviks hus i staden.

Trots att vi var mentalt förberedda så var det en omtumlande dramatisk händelse att här i denna gattiga, för oss främmande miljö, träffa en man med sina rötter på fädernet i Lotan i vår ursprungliga hemsöcken. När vi lämnade jesuitbröderna, unga män från Europa och Amerika, så tänkte vi på detta slumpartade sammanträffande medan vi körde ut från den lilla staden och vidare på enformiga raksträckor där elefantgräset växte tvåmeterhögt längs vägkanterna.

Vid två tillfällen kom sedan Dave och besökte oss. Han var en sympatisk, allmänintresserad grabb vars utseende bar på tydliga Fransk-drag. Vid besöket i slutet av 1980

Theodor (Ted) och Laura Fransk och sonen David spisar lunch på vår altan i Ndola.

berättade han att föräldrarna skulle komma och hälsa på honom nästa år. De kom i april 1981 och då var alla tre på besök hos oss. Det var också en oväntad, glad händelse. Den dag de kom bjöd vi dem på middag på restaurang Capitans Cabin i centrum av stan. Dagen efter hämtade vi dem för ett besök på Sandvik Zambia och sedan bjöd Anna-Britta på lunch på vår altan. Regntiden var då över och det var härligt väder. Den lunchen har Laura (Daves mor) tydligen som ett kärt minne för hon skriver i senaste jultrevet: "Vi vill alltid minnas vårt besök hos Er i Zambia. Vi verkligen uppskattade det. Speciellt minns vi den goda svenska måltid som Anna-Britta bjöd på i ert hem i Ndola."

När föräldrarna, som också var mycket sympatiska personer, återvände till hemmet i Yakima så följde Dave med. Det ingick tydligen i hans villkor att han efter

många års tjänst i Afrika skulle ha 9 mån tjänstledigt för besök i hemlandet. Sedan återvände han till tjänsten i Kabve men efter sitt långa besök i Amerika hade han tydligen tröttnat på Afrika. Han lämnade Zambia och jesuitbröderna 1983 och återvände till USA. Han fick jobb som lärare på en teknisk skola i Spokane i nordvästra hörnet av hemstaten Washington. Han skaffade helt oväntat en fästmö och gifte sig. Paret, som fortfarande bor i Spokane, fick en som Peter, som nu (år 2001) är 14 år. När grabben var liten skrev en bekymrad farmor om honom: "His busy fingers are everywhere". Nu när Peter är 14 skriver en stolt farmor att sonsonen är "very clever"! Det tycker nog vi alla gamla, världen över, när vi berättar om våra barnbarn.

Sven Aspeby

Historien om ett fickur

För drygt 200 år sedan fanns en bonde som hette Per Andersson. Han bodde på fastigheten nr 5 i Hårga by. Nuvarande grannar är idag Harald Olsson och Hembygdsgården som har fastighetsnummer 4 respektive 6 i Hårga.

Bonden Per Andersson i Hårga nr 5 fyller 30 år den 14 december 1789. Då får han en mycket fin födelsedagspresent, nämligen ett fickur i silver, en äkta John Ward från London.

Detta är spekulationer av undertecknad, men som för den skull kan vara helt riktiga, då klockan är tillverkad och silverstämplad år 1787 i London.

Tjugo år senare dör Per Andersson och sonen Per Persson, som då är 16 år gammal, får ärva den fina klockan. Som tur är, är Pär Persson i Hårga nr 5, noga med att märka sina ägodelar med initialer och bomärke. Vilket han också gör med den fina klockan efter sin far.

23 år senare år 1832 framgår av inskriptioner i klockan (under urtavlan) att den har varit hos urmakaren Erik Hammarlund i Löten för reparation. Erik Hammarlund var verksam i Löten, Kilafors, fram till år 1842 då han blev mördad.

Sedan efter ca 150 år, nu i år 2001, får jag som samlare se klockan hos en antikhandlare på en samlarmässa i Hudiksvall. Antikhandlaren berättar att han köpt klockan i Delsbo, men är inte särskilt villig att sälja klockan. Men efter lite övertalning och budgivning, då jag talat om att jag "nästan" kommer från byn Hårga, får jag köpa klockan. Så nu finns den gamla fina klockan från London i min samling i Segersta.

Hans G Sundqvist

The box / Lådan

”Anton Hansson och Anders Andersson släktforskade i Innegårns historia men blevo ej färdiga.” Så står det på locket till en låda, som jag har i min ägo. Jag har under åren som gått tagit del av det material som finns i lådan. Arbetet med detta har givit mig nya vänner både i USA och här hemma.

Släktforskare

En sommardag i början av 1980-talet klev en främmande kvinna in i byns lanthandel, Lötboa. Hon frågade flickan i kassan om hon visste var Bofara nr 6 låg.

- Nej, jag är osäker. Men åk hem till mamma och fråga, hon vet nog, svarade flickan och beskrev vägen.

Så kom det sig, att jag, Sonja Larsson i Bortigårn, Bofara nr 7, och närmaste granne med Innegårn, Bofara nr 6, fick besök av Annika Hjelm-Hemmingsson från Gävle. Ett möte som resulterat i en mångårig vänskap.

Annika släktforskade och hade funnit att några av hennes förfäder kom från Bofara. Hon hade rötter även i andra hanebobyar, Gusbo och Lotan bl.a. Jag minns att vi senare under våra samtal uppehöll oss länge kring en klarinettblåsare Rönn från Knisselbo.

Men nu stod hon på min farstubro och frågade efter Bofara nr 6, och jag visade henne.

- Kan jag gå dit och be att få ta några foton, tror du? undrade hon.

- Visst kan du det, svarade jag, medan jag sökte efter en anledning att hålla henne kvar.

Jag hade en egendomlig känsla av att ha något att säga eller visa henne, men kunde inte komma på vad. När hon tackade för sig och skulle gå, hörde jag mig själv fråga:

- Kan jag få din adress och ditt telefonnummer, ifall ...?

Senare samma kväll, eller om det var dagen efter, kom jag på det. Lådan! En gammal trälåda med draglock full med dokument rörande Bofara nr 6 fanns ju i vårt hus.

Efter min svärfars död hade jag funnit den i en soffa på övervåningen i hans bostad. Lådan hade, av en för mig okänd anledning, varit i en av hans äldre systrars ägo, och efter hennes död hade den hamnat i Bortigårn. En stor del av den släkt, som dokumenten berör, finns i Amerika.

I slutet av 1800-talet utvandrade från Bofara nr 6 bonden Jonas Hansson och hans hustru i andra giftet, Karin Nilsson, samt tio av barnen. Den yngste, Per, var två år och ytterligare ett barn var på väg. Därefter har gården bytt ägare ett antal gånger.

Jonas Hanssons brorson, Anton Hansson började någon gång under tidigt 1900-tal med hjälp av Anders Andersson från Sörgårn i Västansjö släktforska i Innegårdens historia. De blev inte färdiga men hann i alla fall samla ihop en försvarlig mängd handlingar och foton.

Annika fröjdades åt lådan och gav sig i kast med dess innehåll. ”Men jag går fortfarande till jobbet”, skrev hon vid ett tillfälle till mig. Hon lagade de äldsta handlingarna, lade dem i årtalsordning (1680-1898) och skrev en utförlig innehållsförteckning. Tack, Annika, för den över-skådlighet ditt arbete gav.

En gången tid

Att läsa köpebrev, bouppteckningar och arvskiften sätter fantasin i rörelse. Man följer familjen Hanssons historia bakåt i tiden, ser vilka djur och ägodelar de hade samt funderar över hur en husbondes och i synnerhet hur hus-truns vardag såg ut.

Flera generationer levde i regel tillsammans och de äldres villkor och förmåner dikteras i de gamla dokumenten. Vad innebär ”nödige resor”? Och ”öm och kärleksfull omvårdnad”, orkar man leva upp till det? Ogifta syskon skulle också ha sin försörjning i fädernegården.

Skuldebrev och godemansförordnanden är andra handlingar som finns i lådan. Även Svea Hovrätts dom av den 10 oktober 1863 rörande tvist mellan bofarabönder och brukspatron C.A. Rettig vid Kilafors Bruk om en dammbyggnad i Kilån finns att läsa.

Efterlyst för dråp

Ett av de äldsta dokumenten är ett brev av den 18 februari 1686 från L.P. Ribbing i Stockholm till Befallningsman Anders Grijs i Söderhamn.

Leonard Pedersson Ribbing var landshövding i Gävleborg och Västernorrland åren 1683-1687. Varför han sände sin skrivelse från Stockholm och inte från Gävle, kan man undra.

Familjen Jonas Hanssons gravplats på en kyrkogård i Leonardville, Kansas.

I brevet efterlyses en dråpare. Vid jultiden hade en man blivit mördad inte långt från Stockholm. Av landshövdingen i Uppland hade Ribbing fått reda på att dråparen ännu var "på frije fötter". Det sades vara en lång och smal karl med rakt svart hår, klädd i grå jacka och väst med rött band uti. Han hade tvenne hattar och en bössa. Kläderna och bössan hade han tagit från den mördade "på een skough".

Ribbing beordrade Anders Grijs att så snart han mottagit brevet, sprida efterlysningen över hela "Edhert Fögderij". Om dråparen påträffas "han genast tages för hufwudet och sändes wäl förwarad till Gevele Slätt". Här följer Ribbings underskrift.

Brevet fortsätter. Länsmännen i följande socknar uppmanas undersöka huruvida denne dråpare finns i trakten, då man i Järvsö för inte så länge sedan observerat en man med det här utseendet. Man hänvisar till brev av den 17 december 1684 och den 23 april 1685 att det är belagt med böter att hysa förrymda soldater eller annat folk som stryker omkring eller de som "hafwa öfwer 8 dagars gamla pass".

Söderhamn den 24 februari 1686.

I ett tillägg anmodas man sammankalla till sockenting snarast, "innan 14 dagar", i detta ärende. Tänk om Ribbing och Grijs hade haft telefon och fax eller om radion hade funnits. Nu skulle det ta ända upp till tjugo dygn innan efterlysningen spreds till allmänheten.

Varför ligger nu detta brev bland Innegårns handlingar och varför har det sparats? Jag kan bara gissa. Troligen var bonden i Innegårn nämndeman. Han kallades till sockentinget och fick därifrån med sig hem en avskrift av nämnda brev, vilket sparades. Det hade en ren och obrukad baksida och den kom till användning ett par år senare, när brevets innehåll inte var aktuellt längre. År 1688 har här antecknats "räkning över gärdehö" för de flesta byarna i Hanebo.

Ur kyrkböckerna

I ett gult räknehäfte har Anton Hansson och Anders Andersson noggrant gjort en förteckning av antalet födda, döda och vigda i Hanebo under tiden 1678-1856. Uppgifterna måste de ha hämtat ur kyrkböckerna liksom noteringar om prästers frånfalle, när olika epidemier härjat och även väderiakttagelser.

Några ovanligt milda vintrar nämns. Vintern 1731-32 behövde man nästan aldrig elda i kakelugnarna och 1822 fanns det i slutet av februari varken snö eller is.

Jag bläddrar vidare. Någon gång under 1696 måste en epidemi ha härjat i Hanebo, för på en och samma dag dog sexton personer. Om man betänker, att det under det här året föddes totalt arton barn i socknen, så utplånades större delen av tillskottet i befolkningen på en enda dag.

Ett annat år med stark befolkningsminskning var 1809. Då föddes 38 personer men 188 dog. Av dem dog 142 i rödsot, dysenteri, som kännetecknas av smärtsamma och blodiga diarréer. Över etthundra var barn under tio år.

Släkträff i Innegårn. Övre raden: Tage Hansson (skymd), Mats Eismar, Cynthia McCue, Claes Eismar, Per Eismar, Sven-Olov Olsson, Barbro Eismar. Nedre raden: Helena Hansson, Elin Eismar, Allan Homer McCue, Ruth Eismar, Cecilia Eismar, Kristian Eismar samt Mary McCue.

Några dödsfall åtföljs av en levnadsteckning. Här är en av dem. År 1782 dog Erik Janssons styvson Olof Nilsson i Västerberg, 14 år gammal. Han hade insjuknat 1775 i feber med svår huvudvärk. "Fick därav svarta starren på bägge ögonen. Alldeles blind förlorade han till slut sina sinnen och levde i det tillståndet i sju år." Han bedömdes som "tålig under sitt elände."

The Hanson family

Jag är fascinerad av lådans innehåll och allt den har att berätta. Mitt intresse måtte ha smittat av sig på de ättlingar till Jonas Hansson som vid olika tillfällen besökt Bofara, för de talar lyriskt om "the box".

Försommaren 1881 lämnade Jonas Hanssons familj fädernegården Innegårn i Bofara för det hägrande landet i väster. Väl framme i Amerika bosatte de sig nordväst om Leonardville i Riley County, ett flackt och bördigt landskap i staten Kansas.

I november det året föddes sonen Swan och några år senare ytterligare två söner. Jonas stora barnskara skänkte honom fyrtiotvå barnbarn och ett åttiotal barnbarnsbarn, som i sin tur gift sig och fått barn, som gift sig och fått barn ...

Allan Homer McCue, hans fru Cynthia och systemen Mary Christine McCue besökte Bofara en av de varmaste dagarna i juli i år. Allan är i 70-årsåldern, pastor i episko-

”Lapp-Glid” – inte bara ett varumärke

”Till flydda tider återgår min tanke ack så gärna...”. Osökt kommer dessa rader till mig när jag ser namnet ”Lapp-Glid”. Många minnen är förenat i detta varunamn. Skälen är många. Jag växte upp som närmaste granne, sonen Nisse blev min bästa lekkamrat trots ålderskillnaden, jag är den äldre.

Skidor blev pojkårens favoritsport och är det fortfarande. Kilaforsloppet var den stora skidtävlingen på trettondagen som inledde det nya året för vår svenska skidelit med namn som Mora-Nisse, Anders Törnkvist, Nisse Östensson, Clarence Atterday tillsammans med våra egna förmågor där Evert Karlsson var det stora namnet, ”hängig och flängig med effektiv ändå” som tidningen Ljusnan skrev i samband med en SM-tävling. Evert skördade stora framgångar, inte bara i distriktet.

En av de mer framträdande personerna i sammanhanget var självfallet fabrikören för ”Lapp-Glid”, Axel Svedberg. En av de mest omtänkta människor jag haft förmånen lära känna och även ha som vän trots den stora ålderskillnaden då.

Skidvallen ”Lapp-Glid”, som lär ha sitt ursprung från en same som för ett nattlogi gav Axel ett recept på en skidvalla som senare skulle utvecklas till en av de mer kända produkterna i skidsammanhang under fyra decennier, blev en produkt för den svenska skideliten. Framgångarna lät inte vänta på sig. Åkarna med de främsta placeringarna i de stora tävlingarna hade ”Lapp-Glid” under skidorna. Min broder Jöran var anställd hos Axel under några år

och bidrog faktiskt med några recepturer som blev lyckosamma. Han skapade också skidlöparen på vallaburkarna som senare blev det registrerade varumärket. Axel var naturligtvis den som bjöd in eliten till Kilaforsloppet. Han ringde upp dem och frågade om de ville delta och vad de önskade i pris. Axel betalade. De var givetvis också ett sätt att marknadsföra ”Lapp-Glid” och på den punkten tror jag Axel var före sin tid. Många av de tävlande stannade också och tränade i Kilafors till helgen därpå då Bollnäsloppet, ”Anders Perssons Minne”, gick av stapeln. På det här sättet kom jag självfallet i kontakt med eliten på skidor, fick deras autografer, såg på när de provade olika vallor och visst skapades det en form av idoldyrkan. Gärna smet jag också efter skolan ned till Martin och Gösta i vallaboden och såg på när de kokade sina vallor. Jag älskade tjärdoften vilket dock inte min Mor gjorde. Lukten satt ju i kläderna flera dagar trots intensivt vädrande men inte tänkte en ung pojke på detta.

Axel gick ur tiden 1947 och med honom också en epok i svensk skidsport. Hans hustru Greta drev ”Lapp-Glid” vidare några år. Martin Persson övertog därefter rörelsen men även Martin fick ge upp då konkurrensen blev alltför tuff och nya vallor kom fram på marknaden.

För mig är namnet ”Lapp-Glid” förenat med så många vackra och trevliga minnen att Du, käre läsare, säkert förstår min inledning till denna artikel, ”till flydda tider återgår min tanke ack så gärna...”.

Sören Widorson

The Box forts.

palkyrkan och hans fru är bibliotekarie. De är bosatta i Boston. System Mary, som är 57 år och lärare, bor i Lawrence i Kansas.

Tillsammans med ett 50-tal andra amerikanska resenärer hade de deltagit i en tre veckor lång rundresa i Danmark, Sverige och Norge. De förlängde sin vistelse några dagar för att få möjlighet att se sina förfäders hembygd.

Allans och Marys mormor Kjerstin (Christina) föddes i Bofara 1874 och var sju år när familjen utvandrade. Ett önskemål våra gäster hade förutom att se sin mormors födelseby var att få träffa svenska släktingar.

Varken nuvarande ägaren till Bofara nr 6, Sven-Olov Olsson, eller jag tillhör denna släkt, så jag kontaktade Ruth Eismar i Söderhamn och Tage Hansson i Bollnäs, som jag vet är ättlingar till en bror till Jonas Hansson.

Gårdstunet i Innegårn fylldes av glada människor, överraskande nog många ungdomar, som diskuterade foton, brev och livsöden på ömsom knagglig, ömsom flytande engelska. Det blev en dag att minnas för våra amerikan-

ska gäster, deras svenska släktingar och för Sven-Olov och mig.

Ett foto, som Allan och Mary kvällen innan visat oss, vållade en hel del huvudbry. Det klarnade, när vi kom på att det troligen föreställde Västergårn i Löten, där Jonas Hanssons hustru Karin var född. Den gården ligger på södra sidan av Bofarasjön. Vi åkte dit för att se om vi tänkt rätt. Och visst hade vi det! Till allas glädje fann våra gäster ytterligare en släkting, Bodil Olsson.

Slutord

Släktforskning är en fängslande hobby, och när man som jag bildligt talat snavar över en låda med gamla dokument att fördjupa sig i, försvinner tid och rum. Det spelar ingen roll om de handlar om min egen släkt eller någon annans, det är livsödena och levnadsvillkoren som intresserar mig mest.

Lådan, som givit mig nya vänner och många högtidsstunder, förvaras i forskarföreningen Släkt och Bygds arkiv i Bollnäs.

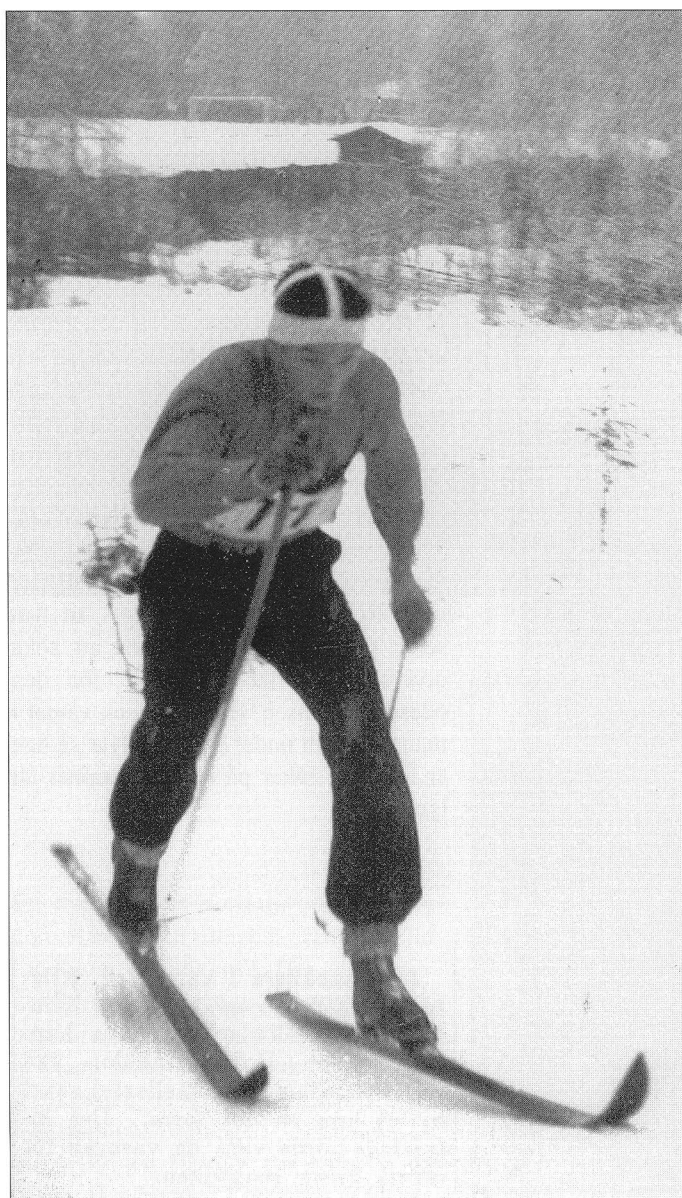
Sonja Larsson

Samtal med Evert Karlsson om Lappglid

Tillverkningen av Lapp-Glid startades av Axel Svedberg ca 1926. Inledningsvis var det i liten och något primitiv skala – vällan kokades i karamellburkar på vedspisen, hälldes upp i formar och skars med pianotråd i block om ca 3x6 cm och ca 1 cm tjocklek.

Så småningom övergick man till pappburkar och senare till blyburkar. Den första klistervällan som Evert kan erinra sig kom 1933 och var av det norska fabrikket Bergendal. Strax därefter började även Axel Svedberg tillverka klister.

I början av 1940-talet fick Lapp-Glid konkurrens av en ny välla – nämligen Swix, som tillverkades av ASTRA; marknadsförare var elitåkaren Martin Matsbo, som även sålde sin egen produkt: Matsboklistret.

Evert Karlsson, Kilafors IF 1938.

Martin Persson "Lapp-Glid", Svedja Kilafors. Foto: Jovi.

Evert, som är född 1919, började sin egentliga karriär 1933, då Lilltjära skola vann lagpriset 4x3 km i Länsmästerskapet i Säbyggeby i Ockelbo. Vällan var Bergendal-klister.

Evert vann ett otal mästerskap och står med en präktig prissamling. Bland meriterna han gärna framhåller är 15:e plats på 3-milen vid SM 1943 i Östersund samt 14:e plats på 5-milen vid SM 1944 i Boden – denna gång med nytt klister från Lapp-Glid. Priset denna gång var ingen pokal utan 1/2 dussin kaffeskedar i silver.

Evert avslutade sin karriär 1948 med sitt enda Vasalopp. Till sin besvikelse slutade Evert på 35:e plats – målet var bland de 20 bästa; en fatal kullkörning i början av loppet var troligen orsaken – Lapp-Glids välla och klister till trots!

Axel Svedberg avled 1947 och hans kollega Martin Persson fortsatte tillverkningen tills i början av 1950-talet.

Everts framfart i spåren torde tarva ett särskilt omnämnande . . .

Lars B Wikström

På denna bild som Hanebo jul lånat av Aarne Lund ser vi bl a: Per Hellberg, Bror Larsson, Gunnar Larsson, Vidor Johansson, Allan Bjurkvist, Martin Hägglund, Albert Jonsson, Sven Larsson, Nils Larsson, Arvid Eriksson och Elov Olsson "Sme Elov".

Bricken Karlsson blåser näverlur på Örbodarna
Ur Prosten Ponténs samling diabilder.
Foto: J Lindblom 1911.

Alla känner vi väl till potentaten som orsakade sådant rabalder i samband med lördagsdansen i Hårga för en lång tid sedan. Hanebo juls utsända Sonja Gneiting har träffat honom för en intervju i Rom. Han meddelade att han ångrar att han faktiskt var orsaken till att så många ungdomar från Hårga och trakten omkring dansade sig till döds. Han meddelar vidare att han numer har slutat spela och att han på avstånd iakttagit den uppmärksamhet den ödesdigra dansen varje år i juli har fått och för detta känner han viss stolthet. Att han nu befinner sig i Rom har sin förklaring i att han söker audiens hos påven för att söka utverka syndernas förlåtelse för den ödesdigra dansen. Han har dock väntat i många år och under många påvar så han är inte helt säker på att det kommer att lyckas.

Skridskoåkare i vattnet i Kilafors. På den svaga isen vid Kilafors bruk råkade i söndags handelsbiträdet Rolf Lindblom åka igenom. Han blev emellertid snart hjälpt upp på det torra. Det inträffade torde vara en varning för isarna kring Bergviken.

Ljusnan den 29 december 1936)

Översvämning 1913 vid
Bruket. Bilden tillhör Svea
Andersson.

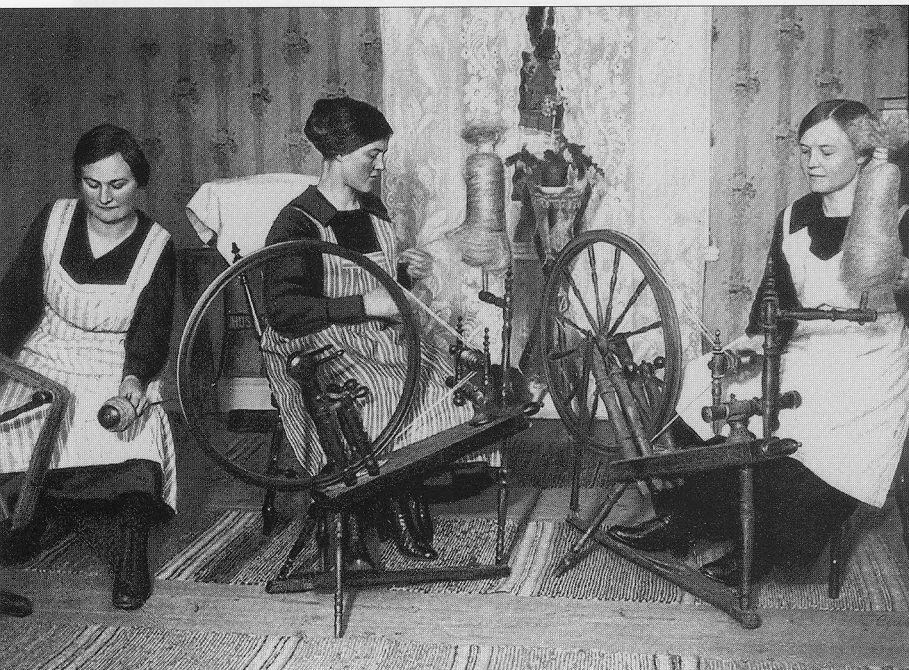

Skolkök i sockenstugan.
Bilden är ur Edhs glasplåtsam-
ling.

Från vänster Ingrid Karlsson,
Anna Öhlund, Majlis Eriksson,
Berta Strandlund, Gertrud
Hedberg, Runa Edh, Aina
Hjalmarsson, Birgit Säll, Märta
Eriksson, Ingegerd Lund och
fru Swack.

Ett foto utanför Konsum i Lindefallet
kom Hanebo Jul tillhanda från Jan-Eric
Lindblom i Hudiksvall. Det är Helmer
Lindblom som sitter vid styret och
hans bror Knut på bönpallen. Pojken är
obekant både för brevskrivaren och
redaktionen. Knut var föreståndare på
Konsumtionsföreningen i Lindefallet
till 1930 och Helmer var tydligen på
besök. Han bodde i Löten där bröderna
var födda.

Tre systrar Johansson i Erikjans i Lötén

Vid harvträet Hilda, vid spinnrocken i mitten Klara (Ruth Eismars mor) och vid spinnrocken till höger Helena (mor till bl a Anna-Lisa Sonefors och Eskil Skoglund).

Två spelmän, Karl Lindström och Ferdinand Larsson.

Ungdomstemplet Snöflingan 1931. Bilden ur Brobäcks samling.

Ätbart från A till Ö

*A*pelsinmarmeladen på frukostfrallan
inte farligt alls för gallan

*B*rödsdivor ska ätas med måtta
vi rekommendras sex till åtta

*C*rêpes Suzette, pannkakor i brinnande sprit
hur är det, lyckas jag reta din aptit?

*D*essertost med kex och saftiga druva
förrädiskt gott att i magen stuva

*E*ntrecoten är god att grilla
den kommer dina gäster att gilla

*F*år i kål, det smakar kofta
vill ej äta det alltför ofta

*G*rillkorv med eller utan bröd?
Nej tack! Jag lider ingen nöd

*H*ovdessert med grädde och maräng
njuter slottets glada gäng

*I*sglass, fruset färgat vatten
vill jag inte ens ge katten

*J*ulsinkan, senapsgriljerad
skivas innan den blir serverad

*K*åldolmar är ett slags paket
fyllda med en ätlig smet

*L*asagne, en rätt av kavlad pasta
ingenting för den, som tänker fasta

*M*üsli strör du över filen
orkar springa dryga milen

*N*asi Goreng, pytt i panna med brynt ris
då den lagas på indonesiskt vis

*O*xfilén är ju hutlöst dyr
får hushållskassan att gå överstyr

*P*izza ätes överallt
gillas mer än pitepalt

*Q*ueneller av gäddfärs är läcker spis
för madame och monsieur i staden Paris

*R*is a la Malta, en tung efterrätt
äter du den, blir du tämligen mätt

*S*urströmmingen har en säregen smak
där den äts, bör det va' högt i tak

*T*årtor, Schwarzwald och Princess
gjorda med konditorfiness

*U*gnsbakad potatis av hasselbacksmode
festlig på fatet en lördagskväll

*V*ol-au-vent, ett smördeggskal med fyllning
skänker hummerstuvningen sin hyllning

X-formad liten mandelkaka
varsågod, låt dig väl smaka

*Y*oghurt, smaksatt eller naturell
kan du äta morgon, middag, kväll

*Z*abaione, efterrättskräm med vin i
gillades skarpt av herr Paganini

*Ä*landspannkaka en av många lokala rätter
Eckeröbon den på bordet sätter

*Ä*rtsoppa serverad med punsch
värmande och läcker lunch

*Ö*rtagårdssåsen
gör du av pulvret i påsen

Sonja Larsson

Ett Brev

Brevet är skrivet av Lars Olof Lind från Vallstugubäcken, son till Olof Lind "Brus Olle" som var fosterson till Olof Bruse, Spiksmeden. Se Hanebo jul 1994 och 1962.

Lars Olof Lind utvandrade till USA 1906.

Minneapolis Minn. den 22/9 1908

Min fordne Bästa Kamrat Sven.

Lef väl är min önskan.

Jag får nu efter ett oerhört långt dröjsmål sända dig några rader och låta dig veta att jag är frisk och mår bra samt önskar dig samma goda gåfva. Jag får även tacka dig så hjärtligt för det kärkomna brevet. Jag vet ej vart min skrivvilja går. Jag tror hon går till Pytters som man säger. Jag förmår mig ej att sitta så länge som med jag skrifver ett svenskt bref, men jag vill bedja dig om ursäkt för mitt dröjsmål.

Nåväl jag förstår att ni fick arbeta hårt i skogen om det skulle bli någonting, så är det äfven här. De har en så konstig sed här i skogen med allting förresten. Jag var i skogen 6 dagar men fick nog af det likaså att arbeta på rällroden (järnvägen). Basen står öfver en med ett och skriker om att skynda på. Så det är med det hårdaste en man kan tänka sig. De gör nog lite pengar men när de tänka efter hvad de får slita och fara illa så är det ej till hälften betalt för det arbetet. Det är ju rällrodschapp (järnvägsjobb) hvar jag nu arbetar också men det är en stor skillnad ändå därpå. För vi kan få någon liten rast ibland.

Vi får mycken öfvertid och söndagar nu för vi får så mycket scrap (skrot) att taga vara på. Tränen (tågen) går af rälsen och kör sönder sig och blir bara kras utaf alltihop och det får vi att arbeta med och saken som skall sändas till olika platser efter roden skall vi sätta adresslappar på och sända iväg. Det är ett stort schapp. Det är ett stöddigt jobb vi har, icke så högt betalt men jämnan gör lite. Jag tänkte ett tag gå ut i trösken och göra mig en 100 daler på ett par månader, men jag vill icke lemna en stödig jobb för det har varit värre att få någon sådan då man kommer igen från trösken då har man det utom maten och nu ett tag har vi det här men då skall vi betala maten utaf det – Jasså, Olsson har köpt sig häst nu – Du gjorde det gott då vid Sibos förra sommaren, men lika dyrt är det nog att lefva där tänker jag om icke värre än förut. Sibos blir stort då hör jag – Skrif svar så fort du kan låt mig veta hvad du har gjort i sommar. Men så får du dess värre till vintern i stället. Ett helt år exera det var det värsta man skulle nånsin hört, icke är det underligt om många af dem gå hit till landet inte. Nej, jag har inte hört att Ingeborg F har giftat sig, hon fick nog super hoppas jag, Ja, de knallar och gifter sig hör jag. Men jag är efterblifen

än i den vägen ingen flicka heller har jag. – Jag hörde då jag var till Kansas att äfven Modigs Ingas Helen gick hit i våras. Hon var i Lindsborg. Hon gret förfärligt först hon kom här. – Såg du inte urmakare Lindblom, jag har talat vid honom nu sedan han kom. Han var i Lötén mycket. Det är nog andra eller tredje gången som han var öfver till gamla landet. Han har sina föräldrar i Seattle Washington. De var handlare utaf gammalt i Norlanders. En snäll karl, mörkt hår och mörkt skägg. – Jag går till en svensk kyrka de kallar Svenska tabernaklet men bara för att få se på flickor för sådana är det godt om där. De har kaffe och käk där varje söndagsafton. Det får de för ingenting. – Jag träffade äfven en gammal gubbe som de kallade utaf gammalt "Garn Gabriel" i Innantjära, han var gammal då jag var till Kansas, samt en som hette Olof Kilström som tjänade hos Olle Norbergs innan han gick hit, har varit här öfver 40 år. Hans gumma var född i Lars Larssons i Tönsen och läskamrat till min mor. De lefde i McPherson. – Du skall äfven hälsa Oskar Hallqvist så mycket samt Jonas från hans bror John Hall från 2909 17 ave, South, jag är dit och ser honom ibland. Jag får sluta nu för denna gång med många hjärtliga hälsningar från din kamrat

Louis Olof Lind

Adr: 2329 Minnehaha Ave,
Minneapolis
South North Amerika

Här följer sådant som var skrivet i marginalen:

Och Edvin och Oskar som är förlovade det var värre än jag kunde tro. Ja giften är nog som sagt vidliftigt i mer än ett hänseende Du har allt rätt i det. Jag skall äfven säga att det fordras mycket praktik till i det. Jag var äfven med i en svensk sångförening ett tag men jag gick ur den.

Jag undrar hur skörden har blifvit i hos er i gamla landet. Hälsa Sköld Adolf om du träffar honom.

Vi får äfven loda (lasta?) på hjul på vagnar som går efter roden. Ikväll åskar det och regnar förfärligt. Det är hemskt här då det åskar. Hon slår äfven ned här mycket och bränner upp. Mer en annan gång. Hälsa syster samt morbror Berg, han lefver väl? Samt Norins att de skall få bref snart.

Ja vi har nu det förestående presidentvalet i höst. Få se hur tiderna komma att blifva här efter det.

Skrif svar snart och låt mig få din adress dit du kommer att exera.

Barn gudstjänst i Hanebo 1892

Ordning

vid

Barn gudstjänst i Hanebo kyrka

den 29 Oktober 1892.

Ertoran. När barnen äro i kyrkan, böra de besinna, att de äro i Guds hus, och tänka: "här är ett heligt rum, ty här bor visserligen Gud." De böra derföre vara andaktsfullt stilla och uppmärksamma. När de höra Guds ord från altaret, när de bekänna vår kristna tro, samt när de sjunga skola de stå. De böra och bedja och sjunga icke blott med munnen utan och med hjertat samt besinna, att Gud ser och hör dem.

I.

1. *Barnen* (och församlingen) sjunga ps. 204: 1—3.

2. *Presten* och *barnen* sjunga vaxelvis:

Presten: Herre, Du är vår tillflykt;

Barnen: Ifrån slägte till slägte.

Presten: Kommen, låtom oss tillbedja och knäböja!

Barnen: Och nederfalla för Herren Gud, som oss gjort hafver!

3. *Presten* och *barnen* nedfalla och göra följande *syndabekännelse*: "Helige, allsmåttige Gud! Du är den rätte Fadren öfver allt hvad barn heter i himmelen och på jorden. Vi äro Dina händers verk. Oändligt mycket godt har Du gjort oss intill denna stund. Men vi maste bekänna, att vi ofta glömt Dig, ofta varit otacksamma och olydiga barn och dermed bedröfvat Dig. Men, Herre, tänk icke på våra synder! Förlåt oss allt hvad vi mot Dig hafva brutit för Jesu Kristi, vår Frälsares skull! Skapa i oss ett vist, rent och lydigt hjerta! Förkasta oss icke ifrån Ditt ansigte och tag icke Din helige Ande ifrån oss! Amen!

4. *Presten* och *barnen* resa sig upp och sjunga vaxelvis:

Presten: Herre!

Barnen: Förbarma Dig öfver oss!

Presten: Kriste!

Barnen: Förbarma Dig öfver oss!

Presten: Herre!

Barnen: Förbarma Dig öfver oss!

5. *Presten* uttalar å Guds vägnar följande *löftesord*: Såsom en fader förbarmar sig öfver barnen, så förbarmar sig Herren öfver dem, som frukta Honom.

6. *Presten* sjunger: Ära vare Gud i höjden och frid på jorden, människorna en god vilje!

7. *Barnen* sjunga: ps. 24: 1.

II.

8. *Presten* sjunger: Herren vare med eder!

Barnen svara: Med dig vare och Herren!

Presten sjunger: Låtom oss bedja! — hvarefter *presten* och *barnen* nedfalla och *presten* beder en kort *bön*, hvari *barnen* tyst instämma. *Barnen* sjunga: Amen!

9. *Presten* läser Guds ord i Math. evang. 28: 18—20 och säger derefter: Men Du, Herre, förbarma Dig öfver oss och skrif dessa orden i våra hjertan.

Barnen sjunga: Pris vare Dig, o Jesu!

10. *Presten* säger: Låtom nu endrägteligen bekänna vår kristna tro! — hvarefter *presten* och *barnen* tillsammans läsa: Vi tro på Gud o. s. v. (den apostoliska trosbekännelsen).

11. *Barnen* sjunga: Ps. 66.

12. *Presten* håller en kort *predikan* från predikstolen öfver den från altaret lästa texten med tillämpning på barnen, som böra dervid uppmärksamt se på *presten* samt noga höra och i hjertat gömma de Guds ord, han till dem talar.

13. När *presten* slutat, sjunga *barnen* efter ett kort orgelspel:

Ett vill jag be min Fader om,

Han kan mig det ej neka.

Salomo, som till Honom kom,

Fick Honom strax beveka.

Det son han bad och jag vill be:

värdes ett vist förstånd mig ge!

Så ock ett lydigt hjerta.

Ett vill jag be min Fader om,

Han skall mig det ej neka.

14. *Presten* säger: Ära vare Fadren och Sonen och den Helige Ande! Såsom det varit af begynnelsen nu är och förblifva skall ifrån evighet till evighet. Amen!

III.

15. *Barnen* sjunga: Ps. 500: 5—6.

16. *Presten* uppmanar till *bön*. Alla nedfalla och bedja, tyst instämmande i den korta *bön*, som *presten* framsäger.

Barnen svara: Amen. Amen. Amen!

17. *Barnen* sjunga:

Himmelske Fader fromme!

Helgadt varde Ditt namn!

Ditt rike till oss komme!

Hjelp ock din vilja fram!

Gif bröd, förlåt våra synder!

Förstör all djefvulens funder!

Fräls oss ifrån ondo!

Ty ditt är riket, makten och härligheten. Amen!

(Eller ock beder *presten*: Fader vår och *barnen* instämma halhögt.)

18. *Presten* sjunger: Tackom och lofvom Herren!

Barnen svara: Herren vare tack och lof! Halleluja! Halleluja! Halleluja!

19. *Presten* säger: Herrens välsignelse vare öfver eder! Vi välsigna eder i Herrans namn (Dav. ps. 129: 8) samt nedkallar derefter öfver barnen *Välsignelsen* (Herren välsigne eder o. s. v.)

Barnen svara: Amen, Amen, Amen!

20. *Barnen* sjunga (apostoliska välsignelsen): Vår Herres Jesu Kristi nåd, Gud faders kärlek och den Helige Andes delaktighet vare med oss alla. Amen!

21. *Barnen* sjunga: Ps. 3: 7.

Pris: 3 öre.

Det är Ingegerd Eriksson i Gävle som lånat ut ovanstående Gudstjänstordning till Hanebo Jul.

Postförare Daniel Danielsson

släkt m.m. i "Hanbergs", Sibö

Postförare DANIEL DANIELSSON (1742–1827), kom ursprungligen från Leksand. Anställdes som postdilligensförare till Hanebo och Segersta 1768.

Det var främst genom påtryckningar från Kilafors Bruk, som en här ordinarie postgången kom till stånd. Man hade den här tiden stora affärer med omvärlden.

DANIEL med medhjälpare hade att två gånger i veckan fara fram och tillbaka till gästgiveriet i Tönnebro, och där avlämna och hämta post och försändelser från rikspostdilligenserna söderifrån. Dessa var väl bevakade och åtföljda av beväpnade ryttare främst vid passerandet av Ödmården, där många stråtrövare huserade den här tiden. Postturen mot Hanebo hämtade och avlämnade även post i Skog, vid passerandet här.

Vid framkomsten till Hanebo och Brukskontoret, övertogs posten till Segerstasidan av postombud därifrån. Postförare DANIEL hade haft CARL JACOB PHRAGMÉN till medhjälpare att antal år, och när DANIEL slutade 1802, blev CARL PHRAGMÉN ordinarie postförare. CARL f 1772 var också bonde i "PHRAGMÉNS", i Kyrkbyn, dog redan 1820. Eventuell post till kommuninnevånarna hämtades av ombud från byarna, som hade turordning för ärendena.

DANIEL gifte sig 1768 med bonddottern BRITA OLOFSDOTTER f 1726 i Gusbo. Hon var dotter till bonden OLOF PERSSON f 1688 och KARIN MICKELSDOTTER f 1694 i Hallen.

Paret fick jord och torpplats från "Sibohemmanet", och man uppförde en gedigen timmerbyggnad, ladugård och härbren här på platsen. Senare tillbyggdes ett större bostadshus, och vissa timmerbyggnader finns kvar än (2001). Senare tillkom att sockenskomakaren i Sibö också bodde och hade verkstad här. Gårdarna kallades senare "Hanbergs", eller "gamla Svedbergs".

Trots hustru BRITAS relativt höga ålder som förstföderska, fick paret sitt enda barn, dottern KERSTIN f 20/12 1769.

HFL Sibö, utanvidsfolk.

Postförare DANIEL DANIELSSON f 1742, d 1827. Bördig från Leksand. Hustru BRITA OLOFSDOTTER f 1726, d 1808, (äkt 1768), dotter till bonden OLOF PERSSON ohh KARIN MICKELSD:R, Gusbo 2.

Barn:

KERSTIN f 1769 20/12, d 1822. Övertog torpet i Sibö. Modern BRITA dog av "slag" 1808, 82 år. DANIEL dog av "ålder" 1827 85 år.

I Vallsänge bodde BRITAS syster, KERSTIN OLOFSD:R f 1727. Hon var gift med sockenskomakaren PETER NORDBERG f 1725 i Brunflo, Jämtland. Han kom till Hanebo från Söderhamn 1755, och gifte sig med KERSTIN från Gusbo 1757. Paret fick sonen PEHR 1761. Denne PEHR gifte sig med kusinen KERSTIN f 1769 i Sibö, flyttade till hennes hemtorp i Sibö, och blev sockenskomakare här.

Paret fick inga egna barn, tog PER SVEDBERG f 1797 i Svedja till fosterson. Han blev också sockenskomakare efter PEHR NORDBERG. PER SVEDBERG f 1797 var son till torparen ANDERS SVENSSON i Svedja, från "SVEDJAGÅRN". PER SVEDBERG dog i nervfeber 1822, 25 år.

Dtr KERSTIN DANIELSDOTTER f 1769 20/12, d 1822. Övertog torpet i Sibö.

Måg PEHR NORDBERG f 1761 24/8, d 1847, (äkt 1790). Sockenskomakare i Sibö. Son till PETER NORDBERG i Vallsänge.

Styvbarn

PEHR SVEDBERG f 1797, d 1822. Sockenskomakare i Sibö. Född i Svedja.

Modern KERSTIN dog i nervfeber 1822, 53 år. PER NORDBERG dog av ålder 8/3 1847, 85 år. Fostersonen PER f 1797 gifte sig 1819 med torpardottern MARGTA NILSD:R från Lilltjära. Hon var dotter till torparen NILS ANDERSSON ohh MARGTA ANDERSD:R i torp u Lilltjära 3. NILS var bondson från "LarsAnders", Lilltjära 3. MARGTA var från Västerberg, dtr till soldat ANDERS SÄTERMAN.

Fosterson PER SVEDBERG f 1797, d 1822. Sockenskomakare i Sibö. Hustru MARGTA NILSDOTTER f 1788 1/3, d 1868, (äkt 1819). Dtr till torparen NILS ANDERSSON ohh MARGTA ANDERSD:R i Lilltjära.

Barn:

KERSTIN f 1820 21/7, d 1870 30/11. Gift 1843 med NILS SVEDBERG f 1813 i Svedja.

PER SVEDBERG dog i nervfeber 1822. Änkan MARGTA NILSDOTTER levde i 10 år med sin dotter KERSTIN. Gifte ändå om sig 1832 med bruksskomakaren OLOF HANBERG f 1805 i Lotan. Olof var son till soldaten, senare kyrkvaktaren NILS SVENSK f 1767 ohh Kerstin NILSDOTTER f 1771 i Lotan. OLOF tog namnet HANBERG, fick tjänst som bruksskomakare åt Kilafors Bruk, med bostad i Bruket. I samband med giftermålet med MARGTA i Sibö, flyttade OLOF HANBERG till torpet i Sibö, som nu kallades "Hanbergs". Paret fick sonen PER OLOF f 1832, dog samma år.

Bruksskomakare OLOF HANBERG f 1805 8/5, d (i USA). Soldatson från Lotan. Änkan hustrun MARGTA NILSD:R f 1788 1/3, d 1868. Änka efter PER SVEDBERG (2:a äkt 1832).

Barn:

KERSTIN f 1820 21/7, d 1870 30/11. MARGTAS dotter i 1:a äkt.

PER OLOF f 1832, d 1832. Var svag från födseln.

Modern MARGTA dog av ålder 1868, 80 år. Efter hustrun MARGTAS död 1868 emigrerade OLOF HANBERG till USA, vid 63 års ålder. For 11/7 1868, tillsammans med LILL-

TJÄRA-bor. Dottern KERSTIN hade då övertagit torpet i Sibö, tillsammans med maken NILS SVEDBERG f 1813 i Svedja. NILS var son till bonden OLOF HANSSON ohh KERSTIN i "Svedjagårn". Han hette först NILS OLSSON, men tog namnet SVEDBERG. Paret NILS och KERSTIN gifte sig 1843, NILS var smed, uttogs senare till fjärdingsman för sörsocknen, och bodde kvar i "Svedbergs", som gården nu kallades. Fick här 2 döttrar, 1844 och 1854.

Dotter KERSTIN PERSDOTTER f 1820 21/7, d 1870 30/11. Övertog gården i Sibö. Fjärdingsman och smed NILS SVEDBERG, (äkt 1843), f 1813 21/7, d 1890 3/1. Son till bonden OLOF HANSSON ohh KERSTIN NILSD:R i Svedja 1.

Barn:

MARGTA f 1844 27/11. Gift 1866 med DANIEL OLSSON f 1839 i Knisselbo s 1.

KRISTINA f 1854 21/6. Gift 1878 med bonden LARS LARSSON f 1856, Bofara 2.

Modern KERSTIN f 1820 dog 1870 i "förstoppning". NILS dog i "slag", 1890. Äldsta dottern MARGTA f 1844 gifte sig 1866 och tog över gården med maken DANIEL. DANIEL f 1839 var son till bonden OLOF LARSSON ohh GJÖLIN OLS-DOTTER i Knisselbo s 1. Andra dottern KRISTINA (KER-STE) f 1854 gifte sig till Bofara 2, år 1878. Gifte sig med bon-den LARS LARSSON f 1856.

Anm:

DANIEL OLSSON som gifte sig med MARGTA, var tremän-ning med soldat NILS LUND f 1859, genom att DANIELS mor, GJÖLIN var kusin med OLOF FLINK f 1811. GJÖLINS mor, MARGTA PÅRSDOTTER f 1771 var syster med ANNA f 1769, gift med PEHR AGERMAN/FLINK, Hallen. Systrarna m fl var barn till bonden PER OLSSON ohh GÖLIN LARSD:R i "Lotgårn".

Dotter MARGTA SVEDBERG f 1844 27/11. Övertog gården i Sibö m maken DANIEL. Måg DANIEL OLSSON f 1839 4/11, (äkt 1/6 1866). Son till bonden OLOF LARSSON ohh GJÖLIN OLS-DOTTER i Knisselbo s 1.

Barn:

NILS ERIK f 1866 29/4, g 1889 m KRISTINA ERSD:R f 1868, snickare m.m.

OLOF f 1869 1/2.

DANIEL f 1872 14/12.

PER JOHAN f 1878 7/12.

LARS WILHELM f 1881 7/8.

OSCAR f 1884 13/12 tvillingar.

AXEL f 1884 13/12

Äldste sonen NILS ERIK SVEDBERG f 1866 var bl a såg-verksarbetare och snickare. Han gifte sig 1889 med KRISTINA ERSDOTTER. Paret övertog senare gården "GAMLA SVED-BERGS", som den kom att kallas sedan deras son AXEL f 1893 byggt egen villa intill.

Sonen NILS ERK SVEDBERG f 1866 29/4. Övertog gården i Sibö. Snickare m.m.

Hustrun KRISTINA ERSDOTTER f 1868 19/7, (äkt 19/5 1889). Dotter till pigan ANNA JANSD:R f 1837.

Barn:

JOHANNA MARGARETA f 1889 21/7.

NILS DANIEL f 1892 28/2.

ERIK AXEL f 1893 2/7. Fabrikör av skidvallen "Lappglid", m.m.

Yngste sonen AXEL SVEDBERG uppförde egen villa intill hemmet, där han tillverkade den kända skidvallen "Lappglid" m.m. Mera därom i särskild artikel.

Gamla fastigheten såldes ut med nya ägare år 1998, då även auktion hölls här.

Ingemund Lund

Kravmärkt musik

Första onsdagen varje månad musice-ras i Granbo skola av hjärtans lust. Spelglädjen lyser i ögonen på utövarna och det hörs i instrumenten. När Hanebo Jul besökte skolan var det när-mare 40 spelmän från när och fjärran, Valbo var den avlägsnaste orten. Fioler, nyckelharpor, gitarrer, dragspel, durspel, munspel och en elbas hjälptes åt att nästan lyfta taket på skolan. Lite publik fanns också men den är av underordnad betydelse. Här gäller endast nöjet att spela med och för varandra.

Foto: Torvald Nikarnorsson

Byalagsstafett

Bland alla tidningsurklipp och foton efter John Bjurkvist "Jovi" fanns följande resultatlistor från en byalagsstafett i Bofara 10 mars 1940

Lagtider:

1 Lilltjära	1.57.48
2 Västansjö I	2.00.28
3 Hallen	2.03.39
4 Sibo	2.03.44
5 Svedja I	2.04.27
6 Västansjö II	2.08.09
7 Hälla	2.11.07
8 Tönsen	2.12.02
9 Acktjära	2.12.28
10 Norrbyn	2.12.56
11 Västansjö III	2.13.16
12 Svedja III	2.14.13
13 Svedja II	2.15.40

Första sträckan 5 km pojkar under 16 år

1 Erik Eriksson Hallen	24.52
2 Birger Eklind Tönsen	25.57
3 Hugo Berglund Lilltjära	26.36
4 Sven Olsson Västansjö II	26.37
5 Lennart Röst Hälla	26.54
6 Elis Rehn Sibo	26.55
7 Tycko Lindblom Västansjö III	26.56
8 Sven Åke Svensson Svedja II	26.59
9 Sven Lönn Västansjö I	27.15
10 Hugo Hallin Svedja I	28.05
11 Åke Tjernell Svedja III	28.22
12 Bengt Röst Norrbyn	29.07
13 Emil Larsson Acktjära	29.40

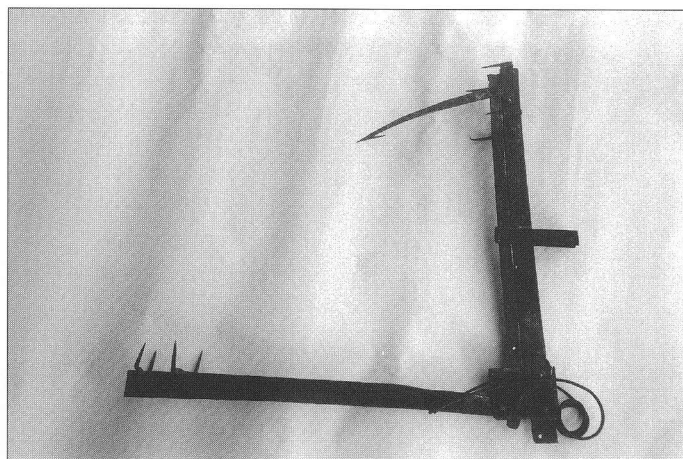
Andra sträckan (här finns ingen anmärkning om banlängd eller ålder på de tävlande)

1 Sven Liljeby Lilltjära	30.04
2 Joh. Hägglund Svedja I	31.22
3 Sven Persson Västansjö II	32.24
4 Olle Hansson Västansjö I	32.32
5 Fingal Viklund Svedja III	32.47
6 Martin Åström Norrbyn	33.18
7 Dage Andersson Sibo	33.36
8 Olle Källström Hallen	33.54
9 Uno Björklund Acktjära	34.13
10 Olle Dahlberg Västansjö III	35.36
11 Helmer Strömberg Tönsen	35.51
12 Bengt Lindblom Hälla	37.48
13 Hemfrid Larsson Svedja II	43.56

Tyvärr finns bara dessa två sträckors resultat bevarade.

En resultatlista från ett individuellt lopp för gossar födda 1926-1927 2,5 km finns dock bevarad.

1 Fritz Larsson Lilltjära	10.57
2 Uno Blomgren Landafors	11.35
3 Gunnar Norling Holmsveden	11.37
4 Sven Åke Svensson Lilltjära	11.40
5 Tycko Lindblom Västansjö	11.46
6 Gunnar Larsson Kyrkbyn	11.52
7 Hugo Hallin Lilltjära	12.02
8 Seved Bergkvist Sibo	12.05
9 Lasse Pettersson Hallen	12.06
10 Erland Vestlund Kilafors	12.07
11 K G Engman Holmsveden	12.12
12 Pelle Olsson Kyrkbyn	12.17
13 Tord Bergström Landafors	12.26
14 Roland Persson Lilltjära	12.29
15 Sigvard Skoglund Holmsveden	12.30
16 Stig Röjd Holmsveden	12.41
17 Hugo Nordgren Holmsveden	12.47
18 Bengt Röst Kyrkbyn	12.59
19 Leo Lindblom Västansjö	13.11
20 Lars Göran Svedberg Kilafors	13.12
21 Pelle Hedberg Holmsveden	13.12
22 Olle Boman Västansjö	13.14
23 Agaton Söderström Belse	13.22
24 Gösta Krantz Belse	13.33
25 Axel Olsson Kyrkbyn	13.35
26 Verner Larsson Kilafors	13.45
27 Tycko Tvärberg Landafors	13.51
28 Elov Karlsson Granbo	14.15
29 John Bjurkvist Hallen	14.52
30 Karlo Wilkomna Sibo	15.38

Det här fantastiska verktyget lär ha konstruerats av "Plit" Anders och är en gäddsax. På den smala spjutliknande grejen trädde agnet och när gäddan högg slog saxen ihop över den hungriga fiskens huvud. Denna djävulska konstruktion tillhör Håkan Hedberg.

Ett tragiskt 80-års minne

Min farfar, bagaren Erik Lindblom i Hallen, efterlämnade en diger samling handlingar. Bland dessa hittade jag originalet till nedanstående insändare. Den infördes i tidningen Ljusnan den 18 februari 1921.

Den i insändaren omnämnde gossens föräldrar var Eva och Viktor Hedberg, Hallen.

En sann historia

Jag hade fått en särskild anledning att erinra mig de hågkomster jag hade av en liten blyg, stilla och tillbakadragen gosse, som mött mig på vägen, livets allfarväg, och som ibland sökt upp mig i något ärende. Ibland hade han också beredvilligt och gärna gjort mig den lilla tjänst, som vi emellanåt begära av dem vi kanhända tillfälligtvis möta i vardagslivet. "Anledningen" var den, som jag nu skall berätta. Jag stod utanför handelsaffären, sysselsatt med att på min sparkstötting fastbinda några paket, som jag inköpt i samma affär, då en skjuts stannade vid min sida och då jag ser upp är de körande en av mina grannar, jämte en man från det närliggande sågverket. Vi hälsade och jag fästade mig vid deras allvarliga utseende, då säger min granne, utbristande i gråt, "tänk så gräsligt, att Gustaf kört ihjäl sig." Så breder han av en päls och under densamma ligger gossen med munnen öppen och ögonen slutna, död, men ännu icke kall och stelnad i döden. Det var gossen, som jag först omnämnt. Gång efter annan säger han: "Huru skall jag kunna komma hem med honom och huru skall jag kunna tala om för hans föräldrar." Och den store starke mannen smeker gråtande den unge 15-årige gossens lik. Allting måste gå emellertid och att föräldrarnas sorg var obeskrivlig är lätt att förstå. Det är emellertid så att vid en sådan händelse kommer allting fram, som det eljest inte talas om. Det berättades nu vackra drag av den unge gossen. Tidigt fick han, ehuru liten och späd, taga arbetsjackan på, men det som han förtjänade lämnade han sina föräldrar. Han hade nämligen sex systrar, och en av dem hade råkat ut för den svåra

sjukdomen barnförlamning. Fadern var också sjuklig, med hjärtfel, varför gossen såg, att han inte fick göra som mången annan: förstöra sina pengar på egna nöjen och det som kan kännas kärt att skaffa sig själv. Min egen dotter sade också, då hon fick höra talas om hans sorgliga slut: "Och han som var så god och snäll och som läraren tyckte så mycket om." Ett sista drag berättas också om honom: Han kom en dag till den husbonde, en hans släkting, som fick den sorgliga plikten att köra hem honom som död, kvävd av spånlasset, som stjalpte över honom, och bad att få låna en häst att köra hem ved till far och mor, och så kommer han utan föräldrarnas vetskap hem med ett lassved, som han köpt vid närliggande industri. Han var, så liten han var, vårt starka stöd, säga föräldrarna under tårar.

Ja, så var den unge gossen historia. För min ringa del tänkte jag: "Varför har jag aldrig varmt och fast tryckt din lilla hand, du lilla hjälte i det tysta, då jag mött dig ibland? Varför klappade jag ej den bleka kinden och sade dig ett hjärtevarmt ord?.. Med ett ord visade dig litet vänlighet, som kostar oss så litet, men som vi tyvärr äro så snåla med, då det är rätta tiden." Kunde denna lilla sannfärdiga berättelse komma oss att rannsaka oss själva och att känna med oss, att vi inte alltid visa de små den kärlek, som de många gånger helt visst hava behov av i vår ofta så kärlekslösa värld, och skulle den därtill också kunna förmå någon av dem, som kunna det, att i likhet med den lille gossen, giva något till hans – i behov därav varande föräldrar – ja, då har den inte nedskrivits förgäves. Ljusnan är säkert villigt att emottaga och till gossens, av sorg och sjukdom sängliggande fader, överlämna medlen.

E.L.

Ljusnan åtager sig givetvis den förmedling, som insändaren ifrågasätter.

Red.

Ann-Margret Fagerström

På bilden som är från 1924 ser vi:

Sittande från vänster:

Alfred Viklund, Erik Ungh, Johan Salander, Anton Andersson, August Pettersson, Hjalmar Malander, Johan Flink, Anders Norgren, Alfred Bergkvist "Gull P", Per Skoglund.

Stående andra raden från vänster:

Adolf Backman, Johan Hedberg, Per Hjort, John Larsson, Hallin, Konrad Östlin, Johan Larsson, Isidor Bjurkvist.

Bakre Raden från vänster:

Per Svensson, Karl Svensson, Edvin Andersson, Efrahim Vikström, John Vikström, Oskar Bergman. Samtliga arbetade på Sibö.

Det är Gunnar Flink som lånat ut bilden till Hanebo jul.

Dansbanor och platser där man dansade i Hanebo

Aarne Lund berättade i förra årets Hanebo jul om dansbanor och andra platser där haneboborna dansade. Hör kommer fortsättningen på hans berättelse.

Knöttas

Källa: Kilafors IF, arkiv.

En stor samlingsplats från 20 - 60- talet för dans i Hanebo.

”Circus” den gamla dansladan i Lilltjära

Källa: Siwert Månsson Lilltjära, artikel i Hanebo Jul 1992.

I början av 1900 -talet och några decennier framåt hade ungdomen i Lilltjära möjlighet att dansa i en lada som låg ett par hundra meter söder om ”Svenses” i Lilltjära. Ladan lånades ut till dans av familjen i gården ”Hans - Hans” och ladan kom av någon anledning att kallas ”Circus”.

Ladan står än idag kvar på samma plats och används som förråd av de nuvarande ägarna.

Här dansades det till bygdens musikanter. En av spelmännen var framlidne dragspelaren Johan Eriksson från Gusbo som spelade upp till dans på sitt tvåradiga durspel och senare gick Johan över till femradigt dragspel. Johan var känd för sitt taktfasta sätt att spela. Gaget för att spela bestod ofta i att man ”skramlade” bland de dansande. Förutom bygdens ungdom var här säkert också rallare och stenhuggare bland publiken. Kanske ladan rent av är så gammal att den fanns när stambanan drogs fram i bygden under 1800 -talets senare del. För att tala om stenhuggarna som höll till i Kölberget, så var nog dessa kanske trogna gäster i Circus när det spelades upp till dans. Rallare och stenhuggare kom ofta från olika delar av landet. Dessa har säkert delat med sig av sin musik till oss i Hälsingland. Efter Johan Eriksson finns en schottis som Pysbälgarna spelat in. Den heter -Schottis efter gubben Pålhlsson-. Schottisen har sydligare drag i sig och gubben Pålhlsson lär ha kommit ifrån Västergötland. Kanske lärde Johan Eriksson sig låten av Pålhlsson.

Red.anm. En bild på Circus - ladan och på Johan Eriksson har Siwert med i sin artikel i Hanebo-Jul 1992.

Lars-Ers (Stolts) i Vallsänge

Berättare: Siwert Månsson Lilltjära

Norbergs i Innantjära

Berättare: Eh-Olle Eriksson och Sigurd Forsberg Kilafors

Per Norberg i Innantjära brukade arrangera danser i Norbergs under åren 1930 till 1935. Det lär ha gått till så att Norberg tog bort en mellanvägg i huset och fick därmed ett tillräckligt stort rum för att kunna arrangera dans. Ibland saknades levande musik. Då tog Sigurd Forsberg med sin grammofon till Norbergs och dansen kunde sen trådas.

Lunds lada i Östanå

Berättare: Richard Strömberg Kilafors, systrarna Märta Skoglund Sibö och Irma Andersson numera Nyköping.

Ladan låg på andra sidan av vägen mittemot Lunds torpet i Östanå. Torpet ägs idag av en ”bygdens dotter” Sonja (Jönsson) och hennes man Dieter. Ladan tillhörde förmodligen Hjorts i Östanå.

Här, berättade Richard för mig, brukade det dansas på lördagsnätterna. Ibland spelade han själv här tillsammans med någon av Grens-pojkarna. Fanns det inte musik att tillgå så gnlade och sjöng de dansande själva sin musik. Bland annat så berättade Märta och Irma att dom dansade här i ladan många timmar sjungande en Hambo som de gillade. Den här hambon de sjöng heter numera ”Lunds lada” efter den här berättelsen. Hambon finns inspelad av Pysbälgarna och är nedtecknad på noter. Även Gnesta-Kalle har spelat in hambon i en något annorlunda version, än den Märta och Irma återgav. I Gnesta-Kalles tappning heter den ”Herrskapstrall”. Antagligen hade Märta och Irma hört hambon på grammofon vid något tillfälle och ur deras minnen fick den en delvis ny framtoning.

Bofara ordenshus

Berättare: Erland Ericsson Kilafors.

Bofara ordenshus har varit något av den här bygdens stora samlingsplats. Här bedrev i första hand logen sin verksamhet. Men man hyrde ut lokalerna till varjehanda verksamheter som födelsedagskalas, bröllopp, begravningar, fester och sammankomster. Slutligen, efter en del vända, också till allmänna danser. Det finns att läsa ur protokoll att allmänna danser ofta drog med sig en mindre nogräknad publik som ägnade sig åt saker som inte stod i linje med logens stadgar. Styrelsen för logen Daggryningsens byggnadsförening u.p.a. hade möte den 18 januari 1911. Första ärendet på föredragningslistan var en ansökan från Kilafors mässingsextett om att i Bofara ordenshus få anordna -muntrationer med lekar och dans lördagen den 21 från kl 9 em till söndagen den 22 kl 2 fm - Man kan i protokollet läsa att ansökan bifölls med rösterna 4 för och 3 emot. De som var emot dansen anförde bl.a. - Undertecknade anse, att dansen i synnerhet i den form i vilken den numer allmänt övergått, bostondansandet, icke giver sina idkare något vare sig materiellt eller kulturellt värde. Däremot stjäl den en god del av den för småfolket så dyrbara och knappt tillmätta lediga tiden.... Vi anser den vanliga dansen, i saknad av estetiska krav, verkar förlöande på skönhetskänslan.

Så kunde man se på dansandet i Bofara ordenshus anno 1911.

Idag är rymmer lokalerna en träindustri som visat sig vara livskraftig och beständig mot alla konjunktursvackor. Här tillverkas sedan många år träspån till kyrkors tak

Lilltjära Ordenshus

Berättare: Siwert Månsson Lilltjära

Lilltjära ordenshus är om möjligt en av Hanebos mest kända samlingsplatser. Det är än i dag ett begrepp i bygden, ja även utanför sockengränsen. Här har templet ” 1696 Edelweis av NTO-IOGT” som bildades i början av 1900 talet, under decennier bedrivit verksamhet. 30, 40, och 50 -talen kanske är de stora decennierna. Då templet med revyer och teaterverksamhet

förnöjde Haneboborna. En stark ungdomsverksamhet i "U.T. 386 Snöflingan", där handlanden Johan Lindblom var en av de första ledarna och där Siwert Månsson under många år var primus motor, hör också till det man minns. Hur man lyckats att under de svåra 60, 70, 80 och 90 -talen hålla fastigheten i gott skick är en gåta. Danserna blev kanske ett nödvändigt ont för logen. Här menar jag med svåra, att annan konkurrenskraft gjort att verksamheter av den typ som bedrevs här med framgång tidigare, fick det mycket svårare under 60 till 90-talet. Tänk vad TV:n kom att betyda för publikbortfallet. Bilen har också ställt till det så att tänkbar publik blivit rörligare och sökt sig till andra platser. Men Edelweis styrelse lyckades hålla lokalerna tillgängliga och i bra skick så länge se bedrev sin verksamhet. Beundransvärt!

Även här fick templet under viss vånda så småningom upplåta lokalerna för allmän uthyrning.

Bland annat så lär byggnadsföreningen här i Lilltjära ordenshus ha vägrat en socialdemokratisk ungdomsklubb att hålla sina möten där. Detta finns bl.a. påtalat vid mötet i Bofara byggnadsförening. De var de tveksamma i Bofara som hänvisade till detta beslut i Lilltjära. Man kan förmoda att diskussionerna i Lilltjära var likartade de som fördes i Bofara och ordenshuset där.

Idag driver en förening, vars namn är Lilltjära bygård verksamhet här. Templet Edelweis är nedlagt. Lokalerna används till allmän föreningsverksamhet idag och uthyres efter behov.

Folkets Hus i Kilafors

Berättare: Sigurd Forsberg

Folkets Hus i Kilafors låg mittemot gamla Nyboms verkstad efter gamla Kilaforsvägen, ja man kan säga mitt emot vägen till Knöttas idrottsplats.

Folkets Hus i Kilafors är rivet. På tomten idag finns en modern villa vars ägare använder den gamla källaren som byggdes till till Folkets Hus.

Verksamheten i huset var av allmän karaktär sägs det. Man hyrde ut till föreningar och organisationer och ordnade allmän dans där ibland.

Folkets hus runt om i landet byggdes ju främst för att ge lokaler åt olika arbetarorganisationer.

När huset byggdes i Kilafors torde vara någon gång på 1930-talet och det revs någon gång på 1960 -talet.

Hårga Loge

Berättare: Karl-Ivar Skoglund Kilafors

Karl-Ivar Skoglund och Lennart Malm hyrde i början av 1960 -talet logen i Lars-Lars i Hårga.

Danspaviljongen på Knöttas hade brunnit ner och kanske just detta var anledningen till att Hårga Loge blev till. Det var ju populärt med danslogar i den tiden, t.ex. Jönses loge i Herte och Rahms loge i Forsa, för att nämna några. Hårga loge blev redan från början mycket populär. Karl-Ivar och Lennart anordnade inte bara danser på Hårga loge, vem minns inte Thomas Funk med Grodan Boll osv på scenen i Hårga. Logen ägdes av Hedlund d.y. och denne Hedlund drev senare under 1970 -talets början danser här under ett par år. Logen användes även i samband med Hälsingehambon för utspisning bl.a.

Idag minner bara grundrester om det som en gång var en ladugård och dansloge. Byggnaden brann ner under senare delen av 1970 -talet då den inrymde möbeltillverkning.

Hambologen

Berättare: Karl-Ivar Skoglund Kilafors.

"Sandbergs i Granbo" köptes 1970 av Karl-Ivar Skoglund och Lennart Malm. Deras fina start i Hårga på logen där följdes nu upp av en ny era på "Hambo logen", som Sandbergs ladugården döptes till. Här investerade Karl-Ivar och Lennart säkert mycket pengar men också mycket erfarenheter från Hårga loge. Man lyckades bra med planeringen och gjorde allt till det närmaste perfekta. Publiken, både ungdom och äldre, svarade upp mot alla förväntningar och de kom i massor. Hambo logen blev, tillsammans med Jönses loge i Herte, de stora samlingsplatserna i bygden under 1970 -talet. Under 1980 -talet började en avtrappning märkas på publikintresset för logar. Men det var en era som blomstrat under drygt två decennier. Hambo Logen finns kvar än idag och är ännu en plats för diverse arrangemang med dans någon gång varje sommar.

Gammelbyggningen på Nybruke

Berättare: Hanna Strömberg

Det här tilldrog sig nog på det senare 1920 -talet och möjligen början på 1930 -talet. Här stod en tom byggning mellan Härdins och Öfre kvarn i Hallen. I den här byggningen dansade ungdomen ibland. Det var troligen inte i någon organiserad form, men det dansades här.

Byggningen revs och delar av den blev till ett nytt hus på bruket i Kilafors. Det är storbyggningen till höger nära järnvägen när man färdas från polen mot udden.

På logen i Olnils i Hårga

Berättare: Harald Olsson Hårga och Lars Kvarnäng Kvarnböle

När man svänger in mot Hembygdsgården i Hårga passerar man den här ladugården. I mitten av 1950-talet, kanske 1955, hade Sveriges Radio en populär gammeldansserie som kallades "Dansa med mig" under ledning av Hilding Pettersson. Om ingen minns fel så gick programmet onsdagkvällar i dåvarande rikskanalen. Den här kvällen i Hårga minns sagesmännen mycket väl. Till och med jag var där och minns att det var absolut packat med folk på logen och många utanför logen som aldrig kom i närheten av dansgolvet. Ja det var inte så vanligt på den här tiden att en direktsändning i radio gjordes ute bland folket.

Österberget i Fly

Berättare: Stig Andersson Granbo

Stig vet att någon i Fly berättat för honom att det fanns en dansbana på Österberget. Tidbegreppet här är osäkert. Men Österberget kan ha varit en samlingspunkt för ungdomen i regionen omkring. Vägen som går ifrån kyrkbyn kan en gång i tiden varit enda vägen från sörsockna upp mot Fly, Kvarnböle och Granbo och så vidare. Tänker man också på att det var en strålande utsikt från Berget så kan platsen varit en perfekt festplats.

Acktjära skola

Berättare: Roger Kvarnäng och Curt Dübeck Kvarnböle.

Roger och Curt berättar att Acktjära skola var ett populärt dansställe under början av 1960 -talet. Vi var i den yngre tonåren och minns säkert att det i november 1963 var dans där.

Fortsättning på nästa sida

Under dansen kom någon och berättade att president John F. Kennedy mördats. Då stängde man av dansen och tömde skolan för kvällen.

Man tror också att i Sörfly skola gjordes det också något försök att anordna dans, just med anledning av att danserna i Acktjärna var så populära. Om detta kanske någon i Sörfly har mera att berätta.

Nygårdsbackarna Västansjö

Berättare Folke Andersson och Irma Westling.

Vissa rykten förtäljer att det lär ha funnits dansbanor på två olika platser i Nygårdsbackarna. I en dagbok som skrivets av Hans Englund i Västansjö kan man läsa den 27 maj 1908 "i kväll invigs dansbanan". Folke Andersson vet berätta att en dansbana har funnits på Västergårdens marker men att det en av de första danskvällarna utbröt knivslagsmål vilket så pass retade Folkes far att han lät riva dansbanan. Om den senare uppbyggdes kan det vara förklaringen till ryktet om två banor. Jakob Hemlin Lotan lär ska ha svarat för fiolmusiken berättas det.

Dagboken som nämns ägs av Sonja Larsson

Hembygdsföreningens Millenniekista

Flinks Radio TV AB föll av någon anledning ur innehållsförteckningen som var införd i förra årets Hanebo Jul. Flinks Radio TV AB är också med.

Gåvor till Hembygdsföreningen 2001

En likströmgenerator från Ove Karlsson i Hallen.
Ved till stugan på Hårgaberget från ELE Trävaror AB.
Grillkol från Skogens Kol AB.
Penninggåvor från Aina och Mats Säll och Susanne Persson.

22 oktober, nattfrost men en solig dag och löven skall krattas ihop.

Jack har kallat det trogna arbetslaget som alltid ställer upp för vår hembygdsgård i Hårga.

Bakre raden från vänster: Bror Sverkert, Henry Westlén, Gerd Holmgren, Anna Westlén och Margit Sverkert.

Främre raden från vänster: Sara Nyström, Eivor Sköld, Lars Kvarnäng, Jack Bjurqvist, Olof Styf och Urban Bengtsson.

Foto: Ulla Brolin, Böle

Vad har hänt under året!

Vid årsmötet den 1 april 2001 presenterade styrelsen en verksamhetsplan för det kommande året och det är nu intressant att se vad som har uppfyllts i den planen.

Årsmötet hölls som vanligt i För-samlingshemmet och samlade ett 80-tal medlemmar. Före förhandlingarna underhöll Stefan Nordgaard och hans söner med sång och musik. Till ordförande för mötet valdes Sven Lönn. Efter paus med kaffeservering kåserade Hilding Mickelsson med sitt program "Nyss, men så länge sen". Han avslutade sitt program med att läsa en dikt av Albert Viksten och kompletterade med sina vackra och stämmingsfulla bilder.

Ivar Svedén tackar Hilding Mickelsson för hans föreläsning vid årsmötet.
Foto: Sievert Månsson.

Av de arbeten som planerades är det mesta utfört;

– Nytt spåntak har lagts på vedboden i Säfstorpet av Jack Bjurkvist och Lars Kvarnäng. Dessutom har Verner Larsson lagat putsen på en av skorstenarna.

– Som nämndes vid årsmötet har vi upprättat ett Nyttjanderättsavtal för logen hos SvenOlle Olsson. För att kunna använda logen som någon form av "Fordonsmuseum" måste vi bygga en ny "uppkörsbro" och lägga om och komplettera loggolvet. Sven Olle köpte nytt virke till bron och tog undan ett antal torrgrannar när han avverkade på sitt skifte. Lars

Deltagarna i resan till Bjurås framför forngården. Foto: Sievert Månsson.

Persson körde stockarna till Sigfrid Larssons sågverk där Sigfrid sågade plankor till för Hembygdsförening förmånliga villkor. Undertecknad körde virket samt några stolpar till bron och med hjälp av Hasse Larssons traktorgrävare kunde Jack och Stefan m fl bygga bron. Loggolvet har nästan färdigställt av Jack, Olle Styf och Lars B Wikström.

Dokumentationen av Eds snickeri har utförts av Ove Strömberg och resulterat i ett stort antal bilder av olika verktyg och maskiner. Intervjuer med Algot Edh har spelats i på band och Lars B Wikström ska nu redovisa materialet på lämpligt sätt (se separat artikel).

Vid inventeringen visade Algot Edh att stort antal glasplåtar som verkade mycket intressanta. Vi bad Ingvar Olsson kopiera dessa på sin dator och har nu ca 2100 utmärkta foton i fem olika album.

Vi har dessutom erhållit från Gunnar Pontén ett stort antal glasplåtar och diabilder som hans far prosten Ernst Pontén fotograferat under sin tid i Hanebo. Ingvar Olsson har även där kopierat glasplåtarna – ca 120 st – som nu finns samlade i en pärm.

För att få fram rätta värdet av dessa foton måste de kompletteras så långt det är möjligt med namn på personer och andra upplysningar. Vi planerar därför att starta en studiecirkel och hoppas på många deltagare som kan hjälpa till att beskriva foton. Vi måste dessutom komplettera de två videofilmer vi kopierat från f d Hanebo Kommun med speakertext.

Vi arrangerade en bussresa till Bjursås i Dalarna den 16 juni med 40 deltagare. Vi fick en intressant och variationsrik dag med både kultur och lekamlig utspisning. Tyvärr lyckades vi inte få fullt deltagarantal i bussen.

Vi har även haft öppet på Hembygdsgården med servering och försäljning av hantverksalster de två veckorna runt Hälsingehambon. De flesta kvällarna är det någon form av underhållning antingen vid Hembygdsgården eller vid Säfstorpet. I år har vi haft totalt ca 1400 besökare vid Hembygdsgården och ca 800 vid Säfstorpet.

Årets arrangemang startade med Gökotta på Härgaberget den 24 maj. Vi tappra

Barndop vid Säfstorpet. Barnen Kim och Simon. Foto: Ulla Brolin.

som vandrade upp till berget fick vår belöning i form av en fantastisk utsikt från Tornet och med grillad korv serverad av stugfogden Hans Wall.

Vid Friluftsgudstjänsten i Säfstorpet den 17 juni förrättades två barndop av kyrkoherde Arne Sandin. Karin och Peter Strömbeck döpte sin son Simon samt Ellinor Söderholm och Lars Brolin sin son Kim. Ca 70 personer njöt av det vackra försommarvädret.

Efter högmässan den 1 juli där Evan Lager premiärpredikade i Hanebo Kyrka serverades kyrkkaffe i Hembygdsgården. Det kom lite lätt regn och serveringsper-

sonalen med Eva Lucchesi som samman kallande hade dukat upp i alla rummen inne i Hembygdsgården.

Tisdagen före Hälsingehambon är av tradition en viktig kväll för Hugo Westling och hans trogna beundrare. Tillsammans med sonen Tomas och hans sambo från Norge lyckades de ge publiken en fantastisk musikupplevelse. När Hugo dessutom kunde använda högtalare så att alla de 250 åhörarna kunde höra hans intressanta berättande var kvällen räddad. (Ett stort Tack till Torvald Hagberg som ordnar ström till Torpet).

Torsdagen i samma vecka är lika tradi-

tionsbunden för Nyckelharpanns kväll vid Hembygdsgården. Förutom nyckelharpor fick de ca 300 besökarna njuta av andra folkliga instrument – t ex durspel – framförda av "Granbogänget". Namnet kommer av att man träffas hos Stig Andersson på Granboskolan och spelar. En trevlig överraskning var att Åsa Jinder kom på besök direkt från Stockholm och spontant framförde några av sina låtar från sin CD.

Musikkvällen den 9 juli var det synd att inte fler fick av. Stefan Nordgaard med inbjudna musiker spelade en underbar jazz- och swingmusik. Annonseringen av programmet hade av lyckliga omständigheter inte fungerat.

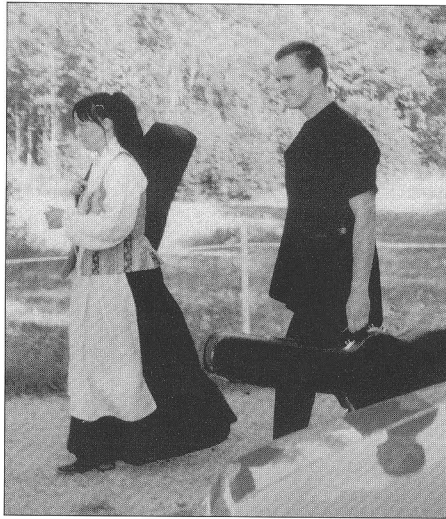
God Jul och Gott Nytt År

tillönskar följande företag

 <p>SKOGENS KOL AKTIEBOLAG KILAFORS Tel 0278-65 04 00 Växel</p>	<p>Åsa's Salong GRANBO Tel 0278-65 23 60</p>	<p>KROSS ENTREPRENAD I KILAFORS AB 0278 / 65 23 00</p>
 <p>Förenings- Sparbanken Tel 0278-65 07 65</p>	<p>HB bildboxen FOTOGRAF Tore Jonsson 0278-65 31 83 070-647 28 35</p>	<p> HÄLSINGE- STUGOR KILAFORS - 0278-65 06 15 www.halsingestugor.se</p>
<p>Handelsbanken Kilafors Tel 65 00 34, 65 10 80 kilafors@handelsbanken.se</p>	<p> KILAFORS FÄRG Spektrum FÄRG-VÄGG·GOLV·BILLACK·PARFYM 823 22 Kilafors, tel 0278-65 01 30, 65 02 50</p>	<p><i>All-Ekonomi i Kilafors</i> bokföring - deklarationer - bodelning - bouppteckningar Else-Maj Persson Stationsgatan 7 KILAFORS Tel 0278-65 00 88</p>
 <p>SOCKENBOLAGEN Hanebo-Segersta Försäkringsbolag Box 99 • 823 22 Kilafors • 65 12 51</p>	<p> GARNTJÄNST 823 80 KILAFORS 0278-65 90 00</p>	<p>Flinks Radio TV Tel 0278 - 65 01 78 KILAFORS Försäljning - Service</p>
<p> NILSSON MOTOR KILAFORS 0278-65 04 41, 65 05 45 SUZUKI ARCTIC CAT</p>	<p>Vivi-Annes Hårservice Industrigatan 1 823 30 KILAFORS Tel 0278-65 08 72</p>	<p> STRIDHS RÖR & HEMSERVICE IIB Tel 0278-65 71 04 Biltel 070-628 07 14</p>
<p>Kilafors Begravningsbyrå Järnvägsgatan 14, 823 30 Kilafors Tel 0278-65 07 20</p>	<p>Kjell Nilssons Åkeri Hallen 0278-65 10 66</p>	<p> Bil - Persson Sibo Kilafors Bilreparationer - även rost Box 55 823 22 Kilafors Tel. 0278-650025, 13541, 070-5649849-</p>
<p> Linblomman i Kilafors AB Järnvägsg. 14 823 30 KILAFORS Tel 0278-65 07 20</p>	<p> KILAFORS Järn & Bygg Järnvägsgatan 31, Tel 0278-65 00 56 www.kilafors.nu/jarn.bygg</p>	<p>KILAFORS KRAB REVISION AB 0278-65 11 55</p>

Hantverksdagen regnade nästan bort och de få hantverkarna fick hålla till inne i ladan. Några som trotsade regnet var dock mannekängerna som gick över tunet trots att de ibland hade bara tunna kläder. Sonja Larsson och AnnMari Nybom-Hedström hade lyckats samla många fina uppsättningar och det blev en närmast proffsig mannekänguppvisning.

Veteranbilskvällen hade i år fått ett tillskott av ett stort antal motorcyklar. Motorcykelklubben samlades med många stora och fina motorcyklar och det var en effektfull upplevelse när de drog i väg från tunet i samlad tropp. Göran Dahlberg redogjorde på ett initi-

Åsa Jinder i Hanebodräkt och Anders Skogh på väg till Säfstorpet. Foto: Ulla Brolin.

erat och intressant sätt för alla bilar och motorcyklar.

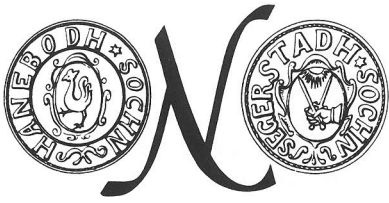
Åsa Jinder vid Säfstorpet den 24 juli. I år skulle Åsa komma tillbaka i sin nysydda Hanebodräkt hade hon lovar i fjol när hon fick tyguppsättningen. Vi hade under hand fått veta att det varit lite problem med tiden för henne men ville ändå ha frågan uppe. Gävle-Dala TV tyckte att det lät intressant och kom med sitt team för inspelning vid Säfstorpet. Ljusnan hade även gjort en intervju dagen före. Ca 450 personer satt förvåntansfulla spanande efter när Åsa och Anders Skogh skulle komma gåendes från hennes hus "Oppigårn" i Acktjärna.

forts nästa sida

God Jul och Gott Nytt År

tillönskar följande företag

<p>Enar Pettersson Biltrafik AB Tel 0278-65 01 54 KILAFORS</p>	<p><i>Carins Allé</i> - KILAFORS - - Tel 0278-65 10 18 -</p>	<p>KALLES VENTILATION & PLÅT AB Tel 0278 - 65 01 57 070-631 69 46</p>
<p><i>Hylanders</i> KILAFORS "DAR KLÄD VI OSS" DAM HERR Tel 0278-65 00 31</p>	<p>Kilafors Emballage AB Box 47, 823 21 KILAFORS</p>	<p>Sälls El & Mek Lennart Säll Gusbo 7150, 823 91 KILAFORS Tel 0278-65 40 11</p>
<p>Allt i kullager, lampor, lysrör Stationsgatan 7, Kilafors 0278-65 15 88</p> <p><i>Gävle Elmaterial</i> i Kilafors</p>	<p>Det lönar sig ... ICA marknad KILAFORS 0278-65 00 05</p>	<p><i>Kilafors Café & Bageri</i> Stationsgatan 3 • Kilafors • 0278-65 11 54 Öppettider: Vard 8 -16, Lörd 9.30 -16</p>
<p>HALLDATA AB 0278-65 06 90, 070-326 21 10 Fax 0278-65 13 22 e-post: lars@halldata.se hemsida: www.halldata.se</p>	<p>Du är alltid välkommen till KONSUM KILAFORS Öppet alla dagar till kl 19.00 Tel 0278-65 01 28</p>	<p><i>OTTES BUSSRESOR AB</i> 0278-167 00. Bil.tel 070-677 49 50</p>
<p><i>Hambo</i> GRILLEN KILAFORS Tel 0278-65 00 00</p>	<p>Nyboms bil och motor 823 21 Kilafors, 0278-65 07 50</p>	<p>HEDBERGS SKOGS- TRANSPORT Tommy 0278-65 41 08 Per 0278-65 41 64</p>
<p><i>Gammel Pnylen</i> Köper - Säljer - Byter Åke Larsskog Mån, Tis, Fre 13-17 Lör 11-14 Tel 0278-65 02 99</p>	<p>EL & GRIS KILAFORS ELEKTRISKA 0278-650 572 010-253 14 93</p>	<p>marenordic BOX 54, 823 22 KILAFORS TEL 0278 - 65 14 40</p>
<p>Maskinfirma Bertil Jonssons AB Norrbyn Kilafors 0278-65 15 00 Försäljning av Lantbruksmaskiner Släpvagnar Reservdelar m.m.</p>	<p>Kilafors Herrgård 0278 - 65 04 05</p>	<p>STATOIL Kilafors Bilvärd Tel 0278 - 65 01 58</p>

NORLANDERSKA DONATIONSSSTIFTELSENA

Rapport från Norlanderska donationsstiftelsernas verksamhet

Detta är den elfte rapporten från Anna Norlander-Palmers och syskonen Norlanders donationsstiftelser. Som vanligt handlar rapporten om vad som i stiftelserna har timat under perioden oktober 2000 till september 2001.

Inledningsvis lämnas en rapport från stiftelsernas sammanträde den 20 april 2001 då fördelningen av 2000 års avkastning beslutades. Inom ramen för 758 599 kronor skulle medlen fördelas mellan 41 ansökningar. 23 av de sökande beviljades bidrag. De som kom i åtnjutande av avkastningen blev bl a:

Studerande: Antalet sökande var 19 stycken och styrelsen beslutade att nedan nämnda skulle tilldelas 12 200 kronor vardera:

Linda Lindkvist, Kilafors, Hans Ekström, Kilafors, Kristin Johansson, Knisselbo, Kerstin Olsson, Lilltjära, Anders Engvall, Kilafors och Anders Ekström, Kilafors.

Övriga: Föreningen Landabanan, Kilafors fotoklubb, Segersta missionsförsamling för textilier, Kilafors Bygde- och Kulturförening, Kilafors Storband för konsert i Kilafors, Hanebo hembygdsförening för Hanebo Jul, Hanebo Framtid för bl a 4 nr per år av tidningen Hänt i Bygden, Lötens Bygdegårdsförening för ungdomsverksamhet, Kommitten för Durspelsstämman, Kilafors Ungdomsgård, Lilltjära Bygård för studiegrupp,

Kilafors amatörteaterförening, Kilafors kammarmusikförening, Lövlundskolans intresseförening, Kilafors IF för ungdomsledarutbildning, Norrlandspontens alpina klubb för ungdomsledarutbildning samt Norrlandspontens cykelklubb för ungdomsledarutbildning. Dessutom avsattes 40 000 kronor för presidietts förorgande.

Vid stiftelsernas sammanträde den 13 november år 2000, beslutades att lämna bidrag om 45 000 kronor till Hanebo församling för inköp av en flygel för 190 000 kronor, med förbehåll att Kilafors Kammarmusikförening (KIKA) beredes möjlighet att använda flygeln i församlingshemmet eller annan plats i Kilafors. Vid samma sammanträde beslutades att inköpa 4 konstverk, 3 st av Evy Låås och ett av Mats Källström. Konstverken placerades i Hällagården, Segersta daghem/förskola, Västansjö skola och Kilafors skola. I september detta år inköptes från Lenninge konstförening 2 tavlor av Maryann Sörlin från Rengsjö och 1 tavla av Nore Falk boende i Kilafors. Dessa tavlor har samtliga skänkts till förskolan Rengbågen i Kilafors.

Vid sammanträdet den 20 april 2001, behandlades och godkändes stiftelsernas bokslut för år 2000 varvid kunde konstateras att stiftelsernas sammanlagda bokföringsvärde var 16 755 000 kronor me-

dan marknadsvärdet var 29 973 000 kronor per den 31 december. Eftersom merparten av medlen är placerade i räntepapper och aktier vet vi att marknadsvärdet kan variera mycket starkt. I jämförelse med 1999 års bokslut innebar för år 2000 att bokföringsvärdet sjunkit med 325 210 kronor och marknadsvärdet med 708 028 kronor.

Den halvårsrapport som delgivits oss per den 30 juni innebär att marknadsvärdet sjunkit med 1 969 232 kronor för de båda stiftelserna i jämförelse med bokslutet för år 2000.

Jag närde en viss förhoppning om att vi under år 2000 skulle kunna göra ytterligare en utsmyckning av Kilafors. Av olika skäl grusades de förhoppningen och det gäller tyvärr även för år 2001. En enhällig styrelse har emellertid givit presidiet fortsatt uppdrag att arbeta fram förslag på att utsmycka Kilafors och Segersta.

God Jul och Gott Nytt År
önskar
Sune Bagström
sekreterare i stiftelserna

Och se, där kom Åsa i en vacker Hanebodräkt gående mot TV-kameran.

Musikunderhållningen med hennes kända låtar och vissa skrivna av Anders Skogh blev mycket uppskattade. Ett stort tack till Åsa Jinder som även i år ställde upp ideellt för oss. Hennes ord "Ni behöver pengarna bättre" värmdes.

Som ett litet tack för allt ideellt arbete för Hembygdsföreningen, bjöd vi in alla som på något vis bidragit, till lunch vid Orbaden Konferens lördagen den 18 aug. 40 personer hörsammade inbjudan och blev bjudna på en utmärkt lunchbuffé i de

nyrenoverade och delvis ombyggda lokalerna. Vi promenerade i den natursköna omgivningen fram till Vikinga-huset.

Vi har hittills varit förskonade från skadegörelse på våra anläggningar, men i år har det inträffat vid två tillfällen. Någon gång i vecka 25 har stugan uppe på Hårgaberget blivit vandaliserad. Fönster och fönsterbågar har blivit sönderslagna och vissa delar av väggarna sönderhuggna. Polisanmälan ledde inte till någon åtgärd, men genom Hans Walls och Stefan Nordgaards försorg har skadorna åtgärdats och stugan blivit städad.

Vid linsäkten har någon ryckt upp en dammlucka och kastat bort den, vilket kunde ha skadat hela skäkten om det hade funnits mer vatten i dammen. Jack Bjurkvist har ordnat ny dammlucka.

Vårt engagemang i linveckan var redan inställt p g a vattenbrist.

Jag vill tacka alla som hjälpt till i Hembygdsarbetet och önskar alla

GOD JUL
GOTT NYTT ÅR
Ivar Sveden

Välkända burkar för många Hanebobor.
Foto: Ingvar Olsson, Kvarnböle.

Över vatten av viol

Sommaren 2001 var förmodligen violinriktad av någon anledning. Mellan Hällbo och Åsveden visade det sig på detta överväldigande sätt.

Foto: Ingvar Olsson, Kvarnböle.

Hanebo Hembygdsgård i lysande höstfärger.
Foto: Ulla Brolin, Böle.

Öppethållande 2001

Hembygdsgården i Hårga

7 juli – 21 juli

kl 15.00 – 19.00

11 juli Nyckelharpanns kväll

Soldattorpet Acktjära

Öppet för visning efter överenskommelse.

16 juni Friluftsgudstjänst

9 juli Westlings spelkväll

Pris 40:–